UCHWAŁA Nr 555
Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
z dnia 20 września 2019 roku

w sprawie ustalenia programu studiów kierunku pielęgniarstwo dla poziomu studiów pierwszego stopnia - licencjackich o profilu praktycznym

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 oraz art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), na wniosek Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu, pozytywnie zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Dydaktycznych, Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (zwany dalej „Senatem") uchwala, co następuje:

§ 1

1. Senat ustala program studiów kierunku pielęgniarstwo dla poziomu studiów pierwszego stopnia - licencjackich z 6-semestralnym okresem nauki o profilu praktycznym, stanowiący **załączniki 1-3**.
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje od cyklu kształcenia 2019/2020.
3. Rada wydziału dostosuje organizację procesu kształcenia do wymagań określonych w programie studiów, o którym mowa w ust. 1.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Senatu
Rektor
prof. dr hab. Ryszard J. GÓRECKI

Załącznik 1 do Uchwały Nr 555 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 20 września 2019 roku

Efekty uczenia się dla kierunku pielęgniarstwo

1. **Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dziedzin/y sztuki i dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowany do dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplin naukowych: nauki medyczne (35%) oraz nauki o zdrowiu (65%), dyscyplina wiodąca: nauki o zdrowiu.
2. **Profil kształcenia:** praktyczny.
3. **Poziom kształcenia i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów) /180 ECTS.
4. **Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji –** 6.
5. **Absolwent:**

   W zakresie wiedzy zna i rozumie:
   1) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych
   2) etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych
   3) uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego
   4) system opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej
   5) zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób
   6) modele opieki pielęgniarskiej nad osobą zdrową, chorą, z niepełnosprawnością i umierającą
   7) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu pielęgniarki.

   W zakresie umiejętności potrafi:
   1) udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób
   2) udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej
   3) rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarskiej
   4) samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad osobą chorą, z niepełnosprawnością i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej
   5) samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach
   6) decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych
   7) współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych
   8) przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej
   9) wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich
   10) dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej
   11) organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach opieki zdrowotnej.

W zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:

1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
2) przestrzegania praw pacjenta
3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Absolwent nabywa**:** kompetencje pozwalające na realizację funkcji zawodowych pielęgniarki w zakresie: opieki, terapii, wychowania, promocji zdrowia, profilaktyki i rehabilitacji. Jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu pielęgniarki, oraz podjęcia pracy w publicznych i niepublicznych przychodniach leczniczych, w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, hospicjach, w domach opieki społecznej, żłobkach, przedszkolach.

5.1 **Tytuł zawodowy nadawany absolwentom**: licencjat pielęgniarstwa.

6. **Wymagania ogólne:** do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu i dyscyplinach naukowych: nauki medyczne, nauki o zdrowiu	Symbol efektu kierunkowego	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie		
I A. Nauki podstawowe		
	A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)
	A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie
	A.W3.	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy
	A.W4.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu
	A.W5.	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego
	A.W6.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu
	A.W7.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego
	A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne
	A.W9.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh
	A.W10.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie
	A.W11.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy
	A.W12.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego

		dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej
	A.W13.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)
	A.W14.	witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych
	A.W15.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie
	A.W16.	wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące
	A.W17.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka
	A.W18.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej
	A.W19.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne
	A.W20.	podstawowe zasady farmakoterapii
	A.W21.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania
	A.W22.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków
	A.W23.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków
	A.W24.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich
	A.W25.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi
	A.W26.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
	II B. Nauki społeczne i humanistyczne	
	B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone
	B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych
	B.W3.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości

	B.W4.	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe
	B.W5.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej
	B.W6.	techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego
	B.W7.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu
	B.W8.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych
	B.W9.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu
	B.W10.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej
	B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć
	B.W12.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania)
	B.W13.	problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej
	B.W14.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych
	B.W15.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy
	B.W16.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej
	B.W17.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków
	B.W18.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki
	B.W19.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta
	B.W20.	zadania z zakresu zdrowia publicznego

	B.W21.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego
	B.W22.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby
	B.W23.	istotę profilaktyki i prewencji chorób
	B.W24.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej
	B.W25.	swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy
	B.W26.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
	III C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej	
	C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa
	C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia
	C.W3.	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej
	C.W4.	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej
	C.W5.	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich
	C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)
	C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych
	C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu
	C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej
	C.W10.	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich
	C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji

	C.W12.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej
	C.W13.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki
	C.W14.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki
	C.W15.	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej
	C.W16.	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
	C.W17.	zasady konstruowania programów promocji zdrowia
	C.W18.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym
	C.W19.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia
	C.W20.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej
	C.W21.	metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży
	C.W22.	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe
	C.W23.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego
	C.W24.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii
	C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego
	C.W26.	pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności
	C.W27.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich
	C.W28.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki
	C.W29.	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu
	C.W30.	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego
	C.W31.	problematykę jakości w opiece zdrowotnej
	C.W32.	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania

	C.W33.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego
	C.W34.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej
	C.W35.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności
	C.W36.	pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia
	C.W37.	sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych
	C.W38.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego
	C.W39.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania
	C.W40.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych
	C.W41.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta
	C.W42.	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym
	C.W43.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu
	C.W44.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy
	C.W45.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety
	C.W46.	proces podejmowania decyzji w zespole
	C.W47.	metody samooceny pracy zespołu
	C.W48.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.
	IV D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	
	D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku
	D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach
	D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym,

		psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej
	D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
	D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
	D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania
	D.W7.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia
	D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację
	D.W9.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym
	D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym)
	D.W11.	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego
	D.W12.	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji
	D.W13.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi
	D.W14.	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie
	D.W15.	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej
	D.W16.	okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu
	D.W17.	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych
	D.W18.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności
	D.W19.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych
	D.W20.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego

	D.W21.	możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi
	D.W22.	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS)
	D.W23.	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne
	D.W24.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom
	D.W25.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową
	D.W26.	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej
	D.W27.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach
	D.W28.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie
	D.W29.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym
	D.W30.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu
	D.W31.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa)
	D.W32.	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia
	D.W33.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie
	D.W34.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym
	D.W35.	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support*, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support*, ALS)
	D.W36.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne
	D.W37.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych
	D.W38.	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa

	D.W39.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych
	D.W40.	Zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi		
I A. Nauki podstawowe		
	A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego
	A.U2.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych
	A.U3.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych
	A.U4.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób
	A.U5.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki
	A.U6.	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych
	A.U7.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych
	A.U8.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych
	A.U9.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich
	A.U10.	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza
	A.U11.	stosować zasady ochrony radiologicznej
	II. B. Nauki społeczne i humanistyczne	
	B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne
	B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka
	B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma,

		żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej
	B.U4.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się
	B.U5.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej
	B.U6.	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki
	B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne
	B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego
	B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży
	B.U10.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich
	B.U11.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców
	B.U12.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki
	B.U13.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych
	B.U14.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania
	B.U15.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)
	B.U16.	analizować piśmiennictwo w języku angielskim
	B.U17.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
	III. C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej	
	C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem
	C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej
	C.U3.	ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną

	C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia
	C.U5.	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich
	C.U6.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe
	C.U7.	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta
	C.U8.	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych)
	C.U9.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych
	C.U10.	stosować zabiegi przeciwzapalne
	C.U11.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami
	C.U12.	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków
	C.U13.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi
	C.U14.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany
	C.U15.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego
	C.U16.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze)
	C.U17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod
	C.U18.	wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację

	C.U19.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne
	C.U20.	wykonywać zabiegi higieniczne
	C.U21.	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze
	C.U22.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne
	C.U23.	wykonywać zabiegi doodbytnicze
	C.U24.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik
	C.U25.	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik
	C.U26.	prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią
	C.U27.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej
	C.U28.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów
	C.U29.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia
	C.U30.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych
	C.U31.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia
	C.U32.	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych
	C.U33.	realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej
	C.U34.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych
	C.U35.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia
	C.U36.	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach
	C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania
	C.U38.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole

	C.U39.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy
	C.U40.	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej
	C.U41.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu
	C.U42.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy
	C.U43.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki
	C.U44.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku
	C.U45.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta
	C.U46.	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej
	C.U47.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności
	C.U48.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym
	C.U49.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami
	C.U50.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych
	C.U51.	posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej
	C.U52.	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu
	C.U53.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej

	C.U54.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu
	C.U55.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu
	C.U56.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy
	C.U57.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.
	IV. D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej	
	D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej
	D.U2.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień
	D.U3.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób
	D.U4.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych
	D.U5.	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju
	D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków
	D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji
	D.U8.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych
	D.U9.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii
	D.U10.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu
	D.U11.	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej
	D.U12.	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych
	D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych
	D.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia

	D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych
	D.U16.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych
	D.U17.	prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe
	D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego
	D.U19.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną
	D.U20.	prowadzić rozmowę terapeutyczną
	D.U21.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej
	D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta
	D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych
	D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe
	D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta
	D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza
	D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia
	D.U28.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu
	D.U29.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki
	D.U30.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (*Automated External Defibrillator*, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych
	D.U31.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych

	D.U32.	przeprowadzać badanie jakościowe posługując się narzędziami badawczymi
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do	
M/NM_P6S _KO M/NZ_P6S _KO	KP6_KO1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
	KP6_KO2.	przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem
	KP6_KO3.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych
	KP6_KO4.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
M/NM_P6S _KR M/NZ_P6S _KR	KP6_KR1.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
	KP6_KR2.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
M/NM_P6S _KK M/NZ_P6S _KK	KP6_KK1.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu

7. **Objaśnienie oznaczeń:**

Objaśnienie oznaczeń kodu składnika opisu
w dziedzinie i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

M/NM_P6S	–	charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu/dyscyplinie nauki medyczne dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
M/NZ_P6S	–	charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu/dyscyplinie nauki o zdrowiu dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Objaśnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się
wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu składnika opisu
w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

W	–	kategoria wiedzy, w tym:
G *(po W)*	–	podkategoria ***zakres i głębia,***
K *(po W)*	–	podkategoria ***kontekst,***
U	–	kategoria umiejętności, w tym:
W *(po U)*	–	podkategoria w zakresie ***wykorzystanie wiedzy,***
K *(po U)*	–	podkategoria w zakresie ***komunikowanie się,***
O *(po U)*	–	podkategoria w zakresie ***organizacja pracy,***
U *(po U)*	–	podkategoria w zakresie ***uczenie się.***
K *(po podkreślniku)*	–	kategoria kompetencji społecznych, w tym:
K (*po K po podkreślniku)*	–	podkategoria w zakresie ***ocena***,
O (*po K po podkreślniku)*	–	podkategoria w zakresie ***odpowiedzialność,***
R (*po K po podkreślniku)*	–	podkategoria w zakresie ***rola zawodowa.***
01, 02, 03 i kolejne	–	numer efektu uczenia się

Objaśnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

K *(przed podkreślnikiem)*	–	kierunkowe efekty uczenia się
P *(przed podkreślnikiem)*	–	profil praktyczny
6	–	studia pierwszego stopnia

Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	**Dziedzina nauki/sztuki/ symbol kodu**	**Dyscyplina naukowa/artystyczna/ symbol kodu**
1	Dziedzina nauk humanistycznych/**H**	1) archeologia/**A**
		2) filozofia/**F**
		3) historia/**H**
		4) językoznawstwo/**J**
		5) literaturoznawstwo/**L**
		6) nauki o kulturze i religii/**KR**
		7) nauki o sztuce/**NSz**
2	Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/**IT**	1) architektura i urbanistyka/**AU**
		2) automatyka, elektronika i elektrotechnika/**AE**
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/**IT**
		4) inżynieria biomedyczna/**IB**
		5) inżynieria chemiczna/**IC**
		6) inżynieria lądowa i transport/**IL**
		7) inżynieria materiałowa/**IM**
		8) inżynieria mechaniczna/**IMC**
		9) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/**ISG**
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/**M**	1) nauki farmaceutyczne/**NF**
		2) nauki medyczne/**NM**
		3) nauki o kulturze fizycznej/**NKF**
		4) nauki o zdrowiu/**NZ**
4	Dziedzina nauk rolniczych/**R**	1) nauki leśne/**NL**
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/**RO**
		3) technologia żywności i żywienia/**TZ**
		4) weterynaria/**W**
		5) zootechnika i rybactwo/**ZR**
5	Dziedzina nauk społecznych/**S**	1) ekonomia i finanse/**EF**
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/**GEP**
		3) nauki o bezpieczeństwie/**NB**
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/**NKS**
		5) nauki o polityce i administracji/**NPA**
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/**NZJ**
		7) nauki prawne/**NP**
		8) nauki socjologiczne/**NS**

		9) pedagogika/**P**
		10) prawo kanoniczne/**PK**
		11) psychologia/**PS**
6	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/**XP**	1) astronomia/**AS**
		2) informatyka/**I**
		3) matematyka/**MT**
		4) nauki biologiczne/**NBL**
		5) nauki chemiczne/**NC**
		6) nauki fizyczne/**NF**
		7) nauki o Ziemi i środowisku/**NZ**
7	Dziedzina nauk teologicznych/**TL**	1) nauki teologiczne/**NT**
8	Dziedzina sztuki/**SZ**	1) sztuki filmowe i teatralne/**SFT**
		2) sztuki muzyczne/**SM**
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/**SP**

Załącznik 2 do Uchwały Nr 555 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 20 września 2019 roku

TREŚCI KSZTAŁCENIA

Kierunek studiów: pielęgniarstwo
Poziom studiów: studia pierwszego stopnia-licencjackie
Profil kształcenia: praktyczny
Forma studiów: stacjonarne
Wymiar kształcenia:6 semestrów
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: licencjat pielęgniarstwa

CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA – GRUPY TREŚCI

I. WYMAGANIA OGÓLNE

1. Wychowanie fizyczne I

Cel kształcenia: przekazanie wiadomości dotyczących wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia, sprawności fizycznej oraz wiedzy dotyczącej relacji między wiekiem, zdrowiem, aktywnością fizyczną, sprawnością motoryczną kobiet i mężczyzn.

Treści merytoryczne: opanowanie umiejętności ruchowych z zakresu poznanych dyscyplin sportowych i wykorzystania ich w organizowaniu czasu wolnego. Nauka i doskonalenie umiejętności technicznych i taktycznych w następujących dyscyplinach sportowych do wyboru: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, badminton, tenis stołowy, tenis, unihokej, gimnastyka, różne formy aerobiku i ćwiczeń fizycznych z muzyką oraz ćwiczeń na siłowni. Atletyka terenowa i lekkoatletyka, turystyka rowerowa i kajakowa, łyżwiarstwo, narciarstwo alpejskie, pływanie. Podnoszenie sprawności fizycznej. Przekazywanie wiedzy na temat przepisów w poszczególnych dyscyplinach sportu oraz korzyści zdrowotnych w wyniku uprawiania kultury fizycznej. Zdobywanie umiejętności organizowania czasu wolnego w aktywny sposób. Zajęcia w formie ćwiczeń praktycznych w obiektach sportowych uniwersytetu oraz na obozach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pozytywny wpływ ćwiczeń fizycznych na organizm człowieka oraz sposoby podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej, zna główne zasady bezpieczeństwa obowiązujące na obiektach krytych/ hale sportowe, pływalnie/ i odkrytych/boiska, korty i stadiony/ oraz przepisy w wybranej grze sportowej lub rekreacyjnej.

Umiejętności (potrafi): rozwijać umiejętności ruchowe przydatne w podnoszeniu sprawności fizycznej oraz w rekreacyjnym uprawianiu wybranej dyscypliny, potrafi bezpiecznie korzystać z obiektów i urządzeń sportowych oraz sędziować rywalizację w rekreacyjnej formie uprawianej dyscyplin.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do współdziałania z innymi, posiada umiejętność szybkiego komunikowania się oraz odpowiedzialność za wykonywanie wyznaczonych zadań.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. Wychowanie fizyczne II

Cel kształcenia: przekazanie wiadomości dotyczących wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia, sprawności fizycznej oraz wiedzy dotyczącej relacji między wiekiem, zdrowiem, aktywnością fizyczną, sprawnością motoryczną kobiet i mężczyzn.

Treści merytoryczne: opanowanie umiejętności ruchowych z zakresu poznanych dyscyplin sportowych i wykorzystania ich w organizowaniu czasu wolnego. Nauka i doskonalenie umiejętności technicznych i taktycznych w następujących dyscyplinach sportowych do wyboru: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, badminton, tenis stołowy, tenis, unihokej, gimnastyka, różne formy aerobiku i ćwiczeń fizycznych z muzyką oraz ćwiczeń na siłowni. Atletyka terenowa i lekkoatletyka, turystyka rowerowa i kajakowa, łyżwiarstwo, narciarstwo alpejskie, pływanie. Podnoszenie sprawności fizycznej. Przekazywanie wiedzy na temat przepisów w poszczególnych dyscyplinach sportu oraz korzyści zdrowotnych w wyniku uprawiania kultury fizycznej. Zdobywanie umiejętności organizowania czasu wolnego w aktywny sposób. Zajęcia w formie ćwiczeń praktycznych w obiektach sportowych uniwersytetu oraz na obozach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pozytywny wpływ ćwiczeń fizycznych na organizm człowieka oraz sposoby podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej, zna główne zasady bezpieczeństwa obowiązujące na obiektach krytych/ hale sportowe, pływalnie/ i odkrytych/boiska, korty i stadiony/ oraz przepisy w wybranej grze sportowej lub rekreacyjnej.

Umiejętności (potrafi): rozwijać umiejętności ruchowe przydatne w podnoszeniu sprawności fizycznej oraz w rekreacyjnym uprawianiu wybranej dyscypliny, potrafi bezpiecznie korzystać z obiektów i urządzeń sportowych oraz sędziować rywalizację w rekreacyjnej formie uprawianej dyscyplin.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do współdziałania z innymi, posiada umiejętność szybkiego komunikowania się oraz odpowiedzialność za wykonywanie wyznaczonych zadań.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

A. NAUKI PODSTAWOWE

1. Anatomia

Cel kształcenia: przekazanie studentom wiedzy o budowie ciała ludzkiego, wskazanie ważności nauki anatomii czynnościowej w odniesieniu do sytuacji praktycznych oraz wyrobienie umiejętności rozpoznawania zasadniczych struktur na fantomach i w atlasach, jak i w ujęciu topograficznym. Nabycie umiejętności posługiwania się mianownictwem anatomicznym oraz umiejętności wykorzystywania znajomości topograficznej narządów ciała ludzkiego.

Treści merytoryczne:

Wykłady: wiadomości wstępne, mianownictwo anatomiczne. Organizm jako całość. Ogólna budowa ciała człowieka, linie, osie i płaszczyzny ciała. Symetria, asymetria, metameria. Budowa i czynność komórek, tkanek, narządów. Rodzaj i budowa tkanek. Powłoka wspólna. Układ narządów ruchu: bierny i czynny. Kości i ich połączenia: ogólna budowa kości i ich rola biologiczna. Szpik kostny. Budowa stawów i ich mechanika. Składowe szkieletu osiowego i szkieletu kończyn wraz z ich obręczami. Czynny układ ruchu - układ mięśniowy człowieka. Ogólna budowa mięśni i ich narządów pomocniczych. Topograficzny podział mięśni. Mięśnie oddechowe. Układ trawienny, budowa i funkcje. Topografia, budowa i czynność kolejnych składowych układu pokarmowego: jamy ustnej, przełyku, żołądka, jelit: cienkiego i grubego, dużych gruczołów trawiennych: wątroby i trzustki. Otrzewna jej znaczenie. Przestrzeń pozaotrzewnowa. Układ moczowo –płciowy. Budowa nerek, dróg

moczowych. Narządy płciowe. Budowa i funkcje układu naczyniowego: krwionośnego i limfatycznego. Węzły chłonne, grasica, śledziona. Specyfika naczyń żylnych, tętniczych, włosowatych i limfatycznych. Budowa serca, układ przewodzący, unaczynienie, unerwienie. Krążenie płodowe. Budowa i funkcje układu oddechowego. Opłucna i jamy opłucnowe. Układ nerwowy. Specyfika tkanki nerwowej, połączenia nerwowe, drogi nerwowe. Morfologia somatycznego i autonomicznego układu nerwowego. Ośrodki korowe, zwoje nerwowe. Układ komorowy mózgowia i rdzenia. Płyn mózgowo – rdzeniowy. Układ dokrewny. Układ narządów zmysłów. Zróżnicowanie budowy anatomicznej zależne od wieku.

Ćwiczenia: układ bierny i czynny ruchu. Grupy czynnościowe mięśni w powiązaniu z poszczególnymi częściami ciała i stawami. Mięśnie głowy, szyi i tułowia. Mięśnie kończyn i obręczy miednicznej. Topografia, nazewnictwo, połączenia i zakresy ruchu w stawach układu kostnego. Umiejętność nazwania i zlokalizowania poszczególnych kości szkieletu ludzkiego. Miejsca narażone na złamania kości i zerwania więzadeł. Zakresy ruchu w stawach. Układ krążenia. Krążenie duże i krążenie małe. Budowa serca. Znajomość czynności zastawek serca, krążenie wieńcowe, układ przewodzący serca. Krwiobieg mały. Unaczynienie ciała, przebieg i nazewnictwo głównych tętnic i naczyń żylnych. Zakres ukrwienia. Układ chłonny – topografia składowych, duże naczynia chłonne. Układ nerwowy; pojęcia: neuron, zwój, splot. Ogólny podział mózgowia, ukształtowanie kory mózgowej, jądra podkorowe. Płaty, bruzdy i zakręty kresomózgowia. Ośrodki podwzgórza i pnia mózgu. Rdzeń kręgowy. Nerwy: przeponowy, pośrodkowy, promieniowy, łokciowy, udowy i kulszowy. Przykłady dróg domózgowych i odmózgowych. Opony, przestrzenie podoponowe. Układ nerwowy obwodowy, nerwy czaszkowe i rdzeniowe. Znajomość głównych splotów nerwowych i zakresu ich unerwienia. Układ nerwowy wegetatywny. Układ oddechowy kolejność, topografia i budowa poszczególnych składowych. Układ moczowy, topografia składowych. Układ płciowy męski i żeński. Dno miednicy. Topografia składowych układu pokarmowego, czynność. Gruczoły dokrewne. Budowa narządów zmysłu.

Seminaria: kości czaszki, jamy i doły czaszki. Jama nosowa i zatoki przynosowe. Staw skroniowo-żuchwowy: budowa stawu, rodzaje ruchów w stawie. Stawy i więzozrosty szkieletu osiowego i dodatkowego. Zwoje i nerwy rdzeniowe, budowa. Splot szyjny, ramienny i lędźwiowo-krzyżowy. Nerwy długie splotów. Budowa, unaczynienie i unerwienie serca. Naczynia klatki piersiowej. Krążenie duże i małe oraz krążenie płodowe, anatomia kliniczna. Naczynia krwionośne obwodowe. Anatomia kliniczna układu krążenia i naczyń. Układ chłonny: budowa i podział. Przewód piersiowy. Odpływ chłonki z przewodu pokarmowego. Anatomia kliniczna przewodu pokarmowego i moczowo-płciowego. Układ komorowy. Powstawanie i krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego. Najważniejsze ośrodki korowe i podkorowe. Unaczynienie mózgowia. Droga smaku i węchu. Przysadka mózgowa. Autonomiczny układ nerwowy: budowa, podział i czynność. Pień współczulny: budowa i podział. Mechanizm wydzielania śliny. Zwój skrzydłowo podniebienny, podżuchwowy i zwój uszny.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego.

w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

2. Fizjologia

Cel kształcenia: poznanie zasad funkcjonowania poszczególnych narządów organizmu ludzkiego; zrozumienie podstaw przemian biochemicznych zachodzących w organizmie człowieka oraz kształtowanie logicznej interpretacji faktów i wyników wykonywanych doświadczeń z zakresu fizjologii człowieka.

Treści merytoryczne:

Wykłady: neurohormonalna regulacja procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie. Udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy. Fizjologia poszczególnych układów i narządów organizmu. Podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego.

Ćwiczenia: podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego. Elektrofizjologia neuronu. Fizjologia czucia i narządów zmysłu. Fizjologia mięśni. Fizjologia krwi. Fizjologia układu krążenia; geneza potencjału czynnościowego w kardiomiocytach, EKG, ciśnienie tętnicze(rejestracja ,pomiar).Fizjologia układu oddechowego; badanie regulacji rytmu oddechowego, pomiary czynnościowe układu oddechowego – spirometria. Fizjologia wysiłku fizycznego i termoregulacja. Regulacja wydzielania enzymów trawiennych. Fizjologia układu wydalniczego; badanie diurezy człowieka ocena właściwości fizykochemicznych moczu. Fizjologia układu rozrodczego i endokrynologia; określenie fazy cyklu owulacyjnego badanie glikemii poposiłkowej.

Seminaria: fizjologia układu nerwowego i neurofizjologia bólu. Fizjologia układu krążenia i oddechowego. Termoregulacja. Fizjologia układu pokarmowego wydalniczego. Endokrynologia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie; udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy; fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu; podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego.

Umiejętności (potrafi): łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

*Forma prowadzenia zajęć: w*ykład, seminarium, ćwiczenia.

3. Patologia

Cel kształcenia: wyjaśnienie podstaw patofizjologii ogólnej i etiopatogenezy najważniejszych jednostek chorobowych ze zwróceniem szczególnej uwagi na ich patomechanizmy; ułatwienie holistycznego pojmowania zjawisk patologicznych, występujących w medycynie,

poprzez zintegrowanie wiedzy z zakresu patofizjologii z wiadomościami nabytymi w czasie realizacji dyscyplin podstawowych i w trakcie zajęć klinicznych, a tym samym przygotowanie studenta do poznania i zrozumienia zjawisk czynnościowych, składających się na proces chorobowy oraz mechanizmów regulacyjnych i adaptacyjnych, wynikających z choroby.

Treści merytoryczne:

Wykłady: podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu. Wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego. Czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne.

Ćwiczenia: łączenie i powiązanie obrazu uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych**.**

Seminaria: wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego. Czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu, wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego; czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne.

Umiejętności (potrafi): łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

*Forma prowadzenia zajęć***:** wykład, seminarium, ćwiczenia.

4. Genetyka

Cel kształcenia: nabycie wiedzy z zakresu podstaw genetyki, embriologii oraz umiejętności zrozumienia patogenezy najczęstszych chorób genetycznych i wad wrodzonych; analizowanie problemów zdrowotnych, społecznych i etycznych, które wynikają z zastosowania metod inżynierii genetycznej w medycynie. Poznanie zasad dziedziczenia cech człowieka i mechanizmów rozwoju anomalii, sposobów diagnostyki chorób genetycznych oraz form poradnictwa genetycznego.

Treści merytoryczne:

Wykłady: uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh. Choroby uwarunkowane genetycznie. Budowa chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy. Zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej.

Ćwiczenia: szacowanie ryzyka ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych; wykorzystywanie uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób.
Seminaria: uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh. Choroby uwarunkowane genetycznie. Budowa chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy. Zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie; budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy; zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej.
Umiejętności (potrafi): szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych; wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

5. Biochemia

Cel kształcenia: zapoznanie studentów z podstawowymi prawami chemicznymi i fizycznymi do opisu procesów zachodzących w organizmach żywych pod wpływem działania zewnętrznych czynników fizycznych. Student zapoznaje się z klasyfikacją nieorganicznych i organicznych związków chemicznych wykorzystywanych w farmakologii i medycynie oraz z podstawowymi obliczeniami chemicznymi. W czasie ćwiczeń laboratoryjnych student nabywa umiejętności samodzielnego przeprowadzania pomiarów oraz opracowywania i wnioskowania diagnostycznego potrzebnego w praktyce klinicznej.
Treści merytoryczne:
Wykłady: komórka jako podstawowy element organizmu(struktura, funkcje komórki, podstawowe procesy metaboliczne). Chemiczny skład organizmu człowieka, aminokwasy; egzogenne, endogenne, pula wolnych aminokwasów, białka i ich funkcje, węglowodany, tłuszcze, składniki mineralne, witaminy, hormony. Przemiany zachodzące w organizmie żywym. Procesy dostarczające energii. Biochemia tkanek i narządów. Gospodarka wodno-mineralna i fosforanowo-wapniowa. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej; kwasice i zasadowice.
Ćwiczenia: metody diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych.

*Umiejętności (potrafi):*współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

6. Biofizyka

Cel kształcenia: zapoznanie studentów z biofizycznymi podstawami funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka.
Treści merytoryczne:
Wykłady: podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne); mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie. Wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące. Metody diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biofizyki. Dobór metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biofizyki.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie; wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące.
Umiejętności (potrafi): współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

7. Mikrobiologia i parazytologia

Cel kształcenia: zapoznanie z ogólną charakterystyką bakterii, wirusów, grzybów i pasożytów szkodliwych dla człowieka; poznanie zasad postępowania wobec pacjenta z zakażeniem bakteryjnym, wirusowym, grzybiczym i zarażeniem pasożytniczym w zakresie planowania działań przeciw epidemiologicznych oraz edukacyjnych w wybranych zakażeniach i zarażeniach.
Treści merytoryczne:
Wykłady: klasyfikacja drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka. Podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.
Ćwiczenia: rozpoznawanie najczęściej spotykanych pasożytów człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych.

Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka ; podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.
Umiejętności (potrafi): rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*przestrzegania praw pacjenta, zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

8. Farmakologia

Cel kształcenia: zdobycie wiedzy o postaciach leków do użytku zewnętrznego i wewnętrznego, ich dawkowaniu oraz sposobach wprowadzania leków do organizmu; zapoznani z zagadnieniami farmakokinetyki i farmakodynamiki leków.
Treści merytoryczne:
Wykłady: farmakologia ogólna: grupy środków leczniczych. Losy leków w organizmie- farmakokinetyka.. Grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne; leki stosowane w resuscytacji, farmakologia układu autonomicznego; leki stosowane w schorzeniach ośrodkowego układu nerwowego, współczesna farmakoterapia bólu, antybiotykoterapia, leki stosowane w schorzeniach układu krążenia, układu oddechowego, modulujące czynność przewodu pokarmowego. Farmakoterapia zakażeń grzybiczych wirusowych i pasożytniczych. Farmakologia układów hormonalnych i witamin, układu immunologicznego. Leki p/ nowotworowe. Wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków. Zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich. Zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.
Ćwiczenia: szacowanie niebezpieczeństwa toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych; posługiwanie się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych; wystawianie recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich, przygotowanie zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.
Seminaria: grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne; leki stosowane w resuscytacji, farmakologia układu autonomicznego; leki stosowane w schorzeniach ośrodkowego układu nerwowego, współczesna farmakoterapia bólu, antybiotykoterapia, leki stosowane w schorzeniach układu krążenia, układu oddechowego, modulujące czynność przewodu pokarmowego. Działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków; zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich. Zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.
Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne; podstawowe zasady farmakoterapii; poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków; ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków; zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich; zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.
Umiejętności (potrafi): szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych; posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych; wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich; przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

9. Radiologia

Cel kształcenia: zapoznanie z nowoczesnymi metodami diagnostycznymi, ich zastosowaniem oraz nabycie umiejętności ich praktycznego wykorzystania w pracy zawodowej.
Treści merytoryczne:
Wykłady: wprowadzenie do radiologii, rodzaje aparatów do diagnostyki radiologicznej, przygotowanie pacjenta do badań radiologicznych. Metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej. Środki kontrastowe stosowane w radiologii. Diagnostyka obrazowa stanów nagłych, badania i zabiegi w pracowni naczyniowej.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
Umiejętności (potrafi): stosować zasady ochrony radiologicznej.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem**,** przestrzegania praw pacjenta**,** ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE

1. Psychologia

Cel kształcenia: zapoznanie z problematyką zdrowia i choroby w aspekcie psychologicznym oraz konsekwencjami stanu choroby na funkcjonowanie jednostki i jej systemu rodzinnego. Wiedza z zakresu psychologii pozwoli na szerszą diagnozę pacjenta nie tylko w zakresie zdrowia somatycznego, ale też psychicznego, a co za tym idzie na lepszy dobór metod leczenia i pielęgnacji tej osoby.
Treści merytoryczne:
Wykłady: psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone. Etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości. Pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe. Istota, struktura i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej. Techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego. Medycyna i psychologia w obszarze zdrowia i choroby. Psychologiczne uwarunkowani funkcjonowania w zdrowiu i w chorobie. Zdrowie i choroba w paradygmacie stresu psychologicznego. Choroba somatyczna a zdrowie psychiczne; zaburzenia psychiczne a objawy somatyczne. Zespół stresu pourazowego i jego następstwa.(PTSD).
Ćwiczenia: rozpoznawanie zachowań prawidłowych, zaburzonych i patologicznych. Ocena wpływu choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka. Funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych; stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba. Formy pomocy psychologicznej. Komunikacja interpersonalna w kontakcie z pacjentem i jego rodziną. Komunikacja werbalna i pozawerbalna, błędy i bariery jatrogenne w komunikacji. Wykorzystywanie technik komunikacji w opiece pielęgniarskiej.
Seminaria: psychologiczne uwarunkowania pracy pielęgniarki. Stres w pracy pielęgniarki. Mechanizmy obronne w sytuacji pracy zawodowej pielęgniarki . Zjawisko wypalenia zawodowego**.**
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone; etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości; pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe; istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego
Umiejętności (potrafi): rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne; oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka; oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt,trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej; identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się; wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej; tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki; wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne; stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta, dostrzegania i rozpoznawania własnych

ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

2. Socjologia

Cel kształcenia: przybliżenie aspektów społecznych, odnoszących się do grup społecznych, ich funkcjonowania, stylów życia, zachowań kulturowych oraz współczesnych przekształceń społeczeństwa polskiego w kontekście problematyki zdrowotnej oraz aktualnych tendencji, dotyczących zachowań zdrowotnych oraz kultury zdrowotnej. Studenci powinni nabyć umiejętność kierowania zespołami ludzkimi. Przybliżone zostaną zachowania w zdrowiu i chorobie oraz socjologiczne aspekty starości i umierania. Omówione zostaną: istota rozmowy z pacjentem, ważność zachowań empatycznych, organizacja pracy własnej i innych, umiejętność pracy w grupie.
Treści merytoryczne:
Wykłady: socjologia jako dyscyplina naukowa. Kulturowe podstawy życia społecznego. Struktura –pozycje, role i sieci. Pojęcia i zasady funkcjonowania grup, organizacji, instytucji, populacji, społeczności ,ekosystemy. Socjalizacja i interakcja. Klasy, warstwy. Od sprzeciwu do zmiany społecznej. Wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych. Pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej. Zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć.
Seminaria: działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży. Krytyczne wykorzystanie wiedzy w działalności zawodowej ze zrozumieniem społecznych postaw wobec określonych chorób i grup wykluczonych modele interakcji między personelem medycznym a pacjentem i określenie znaczenia ich ról.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;
Umiejętności (potrafi): proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

3. Pedagogika

Cel kształcenia: zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu pedagogiki w szerokim tego słowa znaczeniu; wyjaśnienie pojęć i istoty wychowania oraz wiedzy pedagogicznej zorientowanej na kształtowanie umiejętności pielęgniarskich; zapoznanie z głównymi uwarunkowaniami procesu wychowania i kształcenia; kształtowanie przekonania

o integralności działalności pielęgnacyjnej i pedagogicznej pielęgniarki/pielęgniarza (np. rozumienie wychowania i opieki w pedagogice i analogicznie w pielęgniarstwie).
Treści merytoryczne:
Wykłady: podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania). Problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej. Metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych.
Seminaria: rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych w grupach odbiorców usług pielęgniarskich. Opracowanie programów edukacyjnych w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania); problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej; metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych.
Umiejętności (potrafi): rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich; opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

4. Prawo medyczne 1/2

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawami prawa medycznego dotyczącego wykonywania zawodu pielęgniarski zgodnie z krajowym systemem zdrowotnym; wykształcenie umiejętności interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w praktyce.
Treści merytoryczne: podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy. Podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków. Zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki. Prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki

pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki; prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta.
Umiejętności (potrafi): stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

5. Prawo medyczne 2/2

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawami prawa medycznego dotyczącego wykonywania zawodu pielęgniarski zgodnie z krajowym systemem zdrowotnym; wykształcenie umiejętności interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w praktyce.
Treści merytoryczne: podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków. Zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki. Prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta. Stosowanie przepisów prawa praktyce pielęgniarskiej.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki; prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta.
Umiejętności (potrafi): stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.
Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

6. Zdrowie publiczne

Cel kształcenia: wyposażenie w wiedzę pozwalającą identyfikować zagrożenia zdrowia populacji i jednostki; określenie kierunków ewaluacji koncepcji, zadań i funkcji zdrowia publicznego, poznanie podstawowych kierunków polityki zdrowotnej w Polsce, w Europie i na świecie; zrozumienie zasad funkcjonowania opieki zdrowotnej wraz zasadami finansowania. Określenie kierunków profilaktyki chorób cywilizacyjnych; opanowanie zasad prawidłowej organizacji pracy, podstaw planowania własnego rozwoju zawodowego.
Treści merytoryczne:

Wykłady: Kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego. Pojęcia dotyczące zdrowia i choroby. Istota profilaktyki i prewencji chorób. Rynek usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych(ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
Seminaria: ocena światowych trendów dotyczących ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych . Analiza i ocena funkcjonowania różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): zadania z zakresu zdrowia publicznego; kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego; podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby; istotę profilaktyki i prewencji chorób; zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej; swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
Umiejętności (potrafi): oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych; analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania; stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

7. Język angielski 1/4

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.
Treści merytoryczne: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; - radzenie sobie w większości sytuacji

komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; - tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; - opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów. Wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, np. przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.
Umiejętności (potrafi): analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

8. Język angielski 2/4

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.
Treści merytoryczne: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji

komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów. Wprowadzenie i materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, np. przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do: dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

9. Język angielski 3/4

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji

komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów. Wprowadzenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do) : dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

10. Język angielski 4/4

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne: rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy zawodowej, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów; przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego i literatury medycznej; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego

poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.
Umiejętności (potrafi):analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH
C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ
1. Podstawy pielęgniarstwa 1/2

Cel kształcenia: wprowadzenie do wykonywania zawodu oraz kształtowanie umiejętności wykonywania czynności pielęgniarskich zgodnie z procedurami. kształtowanie umiejętności wykonywania czynności pielęgniarskich i wdrażanie do wykonywania zawodu pielęgniarki.
Treści merytoryczne:
Wykłady: uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa; pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia; funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej; proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i *primary nursing* (istota, odrębności)oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej; klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich; istota opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman.
Ćwiczenia: zwykłe i higieniczne mycie rąk, bandażowanie głowy, kończyny górnej i dolnej za pomocą opaski i chusty trójkątnej, bandażowanie klatki piersiowej, barków i brzucha bioder, pośladków za pomocą opaski i chusty trójkątnej, ocena tętna, ciśnienia tętniczego krwi i oddechu, pulsoksymetria, kapnometria. Badanie ostrości wzroku i słuchu, widzenia barwnego. Pomiar temperatury. Karta gorączkowa- ocena i zapis temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, stolca, wzrostu i masy ciała (BMI). Skala oceny świadomości Glasgow. Przygotowanie łóżka dla chorego. Rodzaje łóżek (ich budowa i możliwości). Słanie łóżka pustego przez jedną i dwie pielęgniarki/rzy. Słanie łóżka zchorym częściowo niesprawnym fizycznie i obłożnie chorym. Zmiana bielizny pościelowej i osobistej upacjenta częściowo niesprawnego i obłożnie chorego w sytuacji wybiórczego i całkowitego jej zabrudzenia. Zasady ergonomii pracy przy łóżku pacjenta. Toaleta całego ciała chorego leżącego. Toaleta jamy ustnej. Kąpiel chorego w wannie i pod prysznicem. Zabiegi zapewniające utrzymanie czystości głowy. Likwidacja wszawicy. Zabiegi przeciwzapalne. Technika stawiania baniek. Technika wykonywania zabiegów rektalnych u dorosłych (lewatywa, wlewka przeczyszczająca, kroplowy wlew doodbytniczy zwolniony i przyspieszony, sucha rurka). Podawanie leków doodbytniczo; wlewka lecznicza. Zgłębnikowanie żołądka w celu diagnostycznym i leczniczym. Zgłębnikowanie dwunastnicy w celu diagnostycznym.

Płukanie żołądka. Technika karmienia chorych przez zgłębnik (karmienie metoda porcji przy użyciu strzykawki i stosując wlew grawitacyjny zestawem Flocare. Zasady obliczania dawek leków podawanych różnymi drogami. Umiejętności przygotowujące do wstrzyknięć. Zasady podawania leków drogą dotkankową. Przechowywanie leków zgodnie z obowiązującymi standardami. Postacie leków, niezgodności w mieszaninach roztworów do wstrzyknięć, interakcje lekowe, reakcje uczuleniowe na dodane leki (wstrząs anafilaktyczny).

Seminaria: proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i *primary nursing* (istota, odrębności)oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej; klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich; istota opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (FlorenceNightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman).

Zajęcia praktyczne:. analiza dokumentacji medycznej pacjenta. Prowadzenie kontrolek pomiarów. Zastosowanie siatek, skal i przyrządów. Pomiar poziomu glukozy przy pomocy glukometru. Prowadzenie kontrolki pomiarów glikemii. Ocena poziomu cholesterolu we krwi. Konstruowanie arkusza do zbierania danych o pacjencie. Proces pielęgnowania na podstawie opisu przypadku. Udział pielęgniarki w usprawnianiu pacjentów unieruchomionych. Zmiana pozycji u pacjentów unieruchomionych. Profilaktyka p/odleżynowa. Przenoszenie chorego bez użycia i z użyciem sprzętu. Wykonywanie gimnastyki oddechowej; wykonywanie ćwiczeń biernych i czynnych, wykonywanie drenażu ułożeniowego u pacjentów. Nacieranie, oklepywanie, techniki masażu klasycznego. Pobieranie kału, moczu, wymazów z nosa, gardła i lub plwociny do badania. Dokumentowanie diurezy (DZM, Bilans Płynów, prowadzenie kontrolek). Pobieranie krwi do badań laboratoryjnych /OB., morfologia, elektrolity, gazometria, cukier oraz ciała ketonowe, cholesterol i inne testy paskowe itp./, zasady, wskazania, p/wskazania. Podawanie leków do oka, ucha, nosa; drogą układu pokarmowego, moczowo-płciową. Wprowadzenie leków droga układu oddechowego (tlenoterapia, inhalacje). Płukanie oka i ucha.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa; pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia; funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej; proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i *primary nursing* (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej; klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich; istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman); istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich; udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;

Umiejętności (potrafi): stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem; gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej; ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną; monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia; dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich; wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; stosować zabiegi przeciwzapalne; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami; podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków; wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany; zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego; wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod; wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację; wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne; wykonywać zabiegi higieniczne; pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne; wykonywać zabiegi doodbytnicze; zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik; zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik; prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

2. Podstawy pielęgniarstwa 2/2

Cel kształcenia: wprowadzenie do wykonywania zawodu oraz kształtowanie umiejętności wykonywania czynności pielęgniarskich zgodnie z procedurami. kształtowanie umiejętności wykonywania czynności pielęgniarskich i wdrażanie do wykonywania zawodu pielęgniarki.

Treści merytoryczne:

Wykłady: zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych

stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich; udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.
Ćwiczenia: pobieranie materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystowanie lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; stosowanie zabiegów przeciwzapalnych; wykonywanie płukania jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i ran; zakładanie i usuwanie cewnika z żył obwodowych, wykonywanie kroplowych wlewów dożylnych oraz monitorowanie i pielęgnowanie miejsca wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego; wykorzystywanie dostępnych metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze); przemieszczanie i pozycjonowanie pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod przechowywanie i przygotowywanie leków zgodnie z obowiązującymi standardami; podawanie pacjentowi leków różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków, przemieszczanie i pozycjonowani pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod; wykonywanie gimnastyki oddechowej i drenażu ułożeniowego, odśluzowywanie dróg oddechowych; wykonywanie nacierania, oklepywania, ćwiczenia czynne i bierne; wykonywanie zabiegów higienicznych; pielęgnowanie skóry i jej wytwory oraz błon śluzowych z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosowanie kąpieli leczniczych; ocena ryzyka rozwoju odleżyn i stosowanie działań profilaktycznych; wykonywanie zabiegów doodbytniczych; zakładanie cewnika do pęcherza moczowego, monitorowanie diurezy i usuwanie cewnika, wykonywanie inhalacji; zakładanie zgłębnika do żołądka oraz monitorowanie i usuwanie zgłębnika; prowadzenie dokumentacji medycznej oraz posługiwanie się nią.
Seminaria: zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich. Udział pielęgniarki w procesie leczenia –zasady czytania indywidualnej karty zleceń lekarskich, przygotowywanie i podawanie leków różnymi drogami. Udział pielęgniarki w potęgowaniu zdrowia pacjenta (profilaktyka, edukacja zdrowotna, promocja zdrowia) –pogadanka, pokaz, oświata zdrowotna lub inna forma do wyboru. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu krążenia. Pisemne opracowanie arkusza do zbierania danych. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu oddechowego. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu pokarmowego. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu moczowo - płciowego. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami narządów zmysłu. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu ruchu. Gromadzenie, zapisywanie, analizowanie i wartościowanie danych o pacjencie w celu określenia jego stanu według założeń procesu pielęgnowania.

Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej. Planowanie i ocena działań pielęgnacyjno – opiekuńczych. Pisemne opracowanie procesu pielęgnowania wybranego pacjenta.
Zajęcia praktyczne:. Udział pielęgniarki w procesie leczenia – zasady czytania indywidualnej karty zleceń lekarskich, przygotowywanie i podawanie leków różnymi drogami. Udział pielęgniarki w potęgowaniu zdrowia pacjenta (profilaktyka, edukacja zdrowotna, promocja zdrowia) –pogadanka, pokaz, oświata zdrowotna lub inna forma do wyboru. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu krążenia. Pisemne opracowanie arkusza do zbierania danych. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu oddechowego. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu pokarmowego. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu moczowo - płciowego. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami narządów zmysłu. Obserwacja i analiza objawów subiektywnych i obiektywnych u pacjenta z zaburzeniami układu ruchu. Gromadzenie, zapisywanie, analizowanie i wartościowanie danych o pacjencie w celu określenia jego stanu według założeń procesu pielęgnowania. Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej. Planowanie i ocena działań pielęgnacyjno – opiekuńczych. Pisemne opracowanie procesu pielęgnowania wybranego pacjenta w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentem w oddziale szpitalnym.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa; pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia; funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej; proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i *primary nursing* (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej; klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich; istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman); istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich; udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
Umiejętności (potrafi): stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem; gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej; ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną; monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia; dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich; wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi

i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe; prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; stosować zabiegi przeciwzapalne; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami; podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków; wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany; zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego; wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod; wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację; wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne; wykonywać zabiegi higieniczne; pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne; wykonywać zabiegi doodbytnicze; zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik; zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik; prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

3. Etyka zawodu pielęgniarki

Cel kształcenia: istotą etyki ogólnej i zawodowej, podstawowymi koncepcjami filozoficzno-etycznymi i antropologicznymi, przydatnymi w pracy pielęgniarki oraz przygotowanie do rozwiązywania problemów moralnych, pojawiających się w przyszłej pracy zawodowej.

Treści merytoryczne:

Wykłady: przedmiot etyki ogólnej i zawodowej; istota podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki; problematyka etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki; kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej.

Seminaria: rozwiązywanie dylematów etycznych i moralnych w praktyce pielęgniarskiej.

Efekty uczenia się:

*Wiedza (zna i rozumie):*przedmiot etyki ogólnej i zawodowej; istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki; problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki; kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej.

Umiejętności (potrafi): rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

4. Promocja zdrowia

Cel kształcenia: przygotowanie do samodzielnego działania w procesie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, m m.in. poprzez realizację lub inicjację realizacji programów promocji zdrowia i profilaktyki, skierowanych do różnych grup społecznych (rodzin, społeczności lokalnych, grup zawodowych) i osób w różnym wieku (dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów).
Treści merytoryczne:
Wykłady: zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; zasady konstruowania programów promocji zdrowia; strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym.
Seminaria: ocena potencjału zdrowotnego pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów; rozpoznawanie uwarunkowań zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia; dobieranie metod i form profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowań zdrowotnych różnych grup społecznych; nauczanie pacjenta samokontroli stanu zdrowia; opracowywanie i wdrażanie indywidualnych programów promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych.
Zajęcia praktyczne: Rozpoznanie uwarunkowań zachowań zdrowotnych jednostki i czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia. Realizacja programu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowanych do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych. Opracowanie i wdrażanie indywidualnego programu promocji zdrowia jednostki i rodziny. Nauka odbiorcy usług pielęgniarskich samokontroli stanu zdrowia i motywowanie do zachowań prozdrowotnych .Inicjowanie i wsparcie jednostki i rodziny w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia".
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; zasady konstruowania programów promocji zdrowia; strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym.
Umiejętności (potrafi): oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów; rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia; dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych; uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia; opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, zajęcia praktyczne.

5. Podstawowa opieka zdrowotna 1/2

Cel kształcenia: przygotowanie studenta w zakresie planowania, realizowania i oceny działań podejmowanych w ramach pielęgniarskiej opieki środowiskowo-rodzinnej nad osobami zdrowymi, chorymi i niepełnosprawnymi w środowisku zamieszkania, pracy, wychowania i nauki.
Wykłady: Organizacja i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia. Podmiot opieki pielęgniarki POZ i Opieka nad przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi w POZ. Opieka nad seniorami w POZ. Warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej.
Seminaria: specyfika procesu pielęgnowania w POZ, metody gromadzenia danych o pacjencie i rodzinie. Profilaktyka i promocja zdrowia w praktyce pielęgniarki POZ. Samokontrola stanu zdrowia pacjenta POZ i motywowanie do zmiany zachowań zdrowotnych.
Zajęcia praktyczne: zadania pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej - gabinet zabiegowy, gabinet szczepień, dokumentacja, sprawozdawczość. Specyfika procesu pielęgnowania w środowisku domowym pacjenta. Dokumentowanie świadczeń. Realizacja programów profilaktycznych w POZ. Programy edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym i rodzinie.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia; warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej; metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży.
Umiejętności (potrafi): wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi; realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej; oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, zajęcia praktyczne.

6. Podstawowa opieka zdrowotna 2/2

Cel kształcenia: przygotowanie studenta w zakresie planowania, realizowania i oceny działań podejmowanych w ramach pielęgniarskiej opieki środowiskowo-rodzinnej nad osobami zdrowymi, chorymi i niepełnosprawnymi w środowisku zamieszkania, pracy, wychowania i nauki.
Treści merytoryczne:
Wykłady: organizacja i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia; warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej; założenia profilaktyki nad dziećmi w POZ. Szczepienia ochronne ze

szczególnym uwzględnieniem szczepień przeciw grypie, WZW i tężcowi. Metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży. Profilaktyczna opieka nad dziećmi i młodzieżą szkolną.
Seminaria: ocena środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych.
Zajęcia praktyczne: gabinet szczepień ochronnych POZ, gabinet profilaktyczny w środowisku nauczania i wychowania- organizacja i wyposażenie gabinetu, identyfikacja uczniów z problemami zdrowotnymi, społecznymi i szkolnymi, realizacja programu przesiewowego, edukacji zdrowotnej, dokumentacja i sprawozdawczość.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia; warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej; metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży.
Umiejętności (potrafi): wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi; realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej; oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, zajęcia praktyczne.

7. Dietetyka

Cel kształcenia: poznanie zasad racjonalnego żywienia dzieci i dorosłych przy uwzględnieniu kompromisu fizjologicznego, kulturowego, psychologicznego, ekologicznego i finansowego oraz zasad żywienia dietetycznego w wybranych chorobach i uświadomienie i założeń dietoprofilaktyki w przeciwdziałaniu tzw. chorobom cywilizacyjnym.
Treści merytoryczne:
Wykłady: zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe; zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego; zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii; rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
Seminaria: ocena stanu odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia; stosowanie diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach; dobór środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawianie na nie recept w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielanie informacji na temat ich stosowania.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe; zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego

i pozajelitowego; zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii; rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
Umiejętności (potrafi): oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia; stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach; dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

8. Organizacja pracy pielęgniarskiej

Cel kształcenia: poznanie zasad funkcjonowania organizacji i istoty kierowania pracą pielęgniarek. Nauczanie sprawnego organizowania pracy własnej i zespołowej w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, rozwiązywania problemów organizacyjnych, efektywnego podejmowania decyzji, uświadomienie związków między kierowaniem a wynikami opieki pielęgniarskiej.
Treści merytoryczne:
Wykłady: pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pielęgniarki; przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich; podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki; etapy planowania pracy własnej i podległego personelu; możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego; problematykę jakości w opiece zdrowotnej.
Seminaria: podejmowanie decyzji dotyczących doboru metod pracy oraz współpracy w zespole; monitorowanie zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynników sprzyjających występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy ;współuczestniczenie w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorowanie jakość opieki pielęgniarskiej; nadzorowanie i ocenianie pracę podległego personelu; planowanie własnego rozwoju zawodowego i rozwijanie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności; przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich; podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki; etapy planowania pracy własnej i podległego personelu; możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego; problematykę jakości w opiece zdrowotnej.
*Umiejętności (potrafi):*podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole; monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy; współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej; nadzorować i oceniać pracę podległego personelu; planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

9. Badanie fizykalne

Cel kształcenia: zapoznanie z teoretycznymi podstawami badań fizykalnych człowieka; przedstawienie odrębności przeprowadzania oraz interpretacji badań u człowieka dorosłego, starszego oraz u dzieci, noworodków i niemowląt.
Treści merytoryczne:
Wykłady: pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania. Metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego; znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej; sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.
Ćwiczenia: przeprowadzanie badania podmiotowego pacjenta, analiza i interpretacja jego wyników; rozpoznawanie i interpretowanie podstawowych odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku; wykorzystywanie technik badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji układów i narządów organizmu człowieka; przeprowadzanie kompleksowego badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta, dokumentowanie wyników badania oraz dokonywanie ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej.
Seminaria: metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego. Badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej; Sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania; metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego; znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej; sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.
*Umiejętności (potrafi):*przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki; rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku; wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta; przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej; przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia.

10. Zakażenia szpitalne

Cel kształcenia: zapoznanie studenta z zagadnieniem występowania zakażeń i przenoszenia biologicznych czynników chorobotwórczych w placówkach ochrony zdrowia. Student poznaje zagadnienia z zakresu epidemiologii chorób zakaźnych i metody ich zapobiegania z uwzględnieniem specyfiki środowiska szpitalnego oraz podstawy prawne i metody zwalczania zakażeń wśród pacjentów i personelu medycznego.
Treści merytoryczne:
Wykłady: pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia; sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych; mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym ,szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego.
Seminaria: wdrażanie standardów postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym w praktyce pielęgniarskiej; stosowanie środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia; sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych; mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego.
*Umiejętności (potrafi):*wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

11. System informacji w ochronie zdrowia

Cel kształcenia: zapoznanie z budową i funkcjonowaniem Systemu Informacji Medycznej (SIM), oraz nabycie umiejętności jego wykorzystania praktycznego w pracy zawodowej.
Treści merytoryczne:
Wykłady: zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich

współdziałania; metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych; interpretowanie i stosowanie założeń funkcjonalnych systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych; posługiwanie się w praktyce dokumentacją medyczną.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania; metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych.
Umiejętności (potrafi): interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych; posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

Zajęcia fakultatywne do wyboru:

1. Język migowy

*Cel kształcenia***:** zapoznanie studentów z podstawami polskiego języka migowego (PJM) w zakresie podstawowych zwrotów, umożliwiających wykonywanie czynności pielęgnacyjnych. Celem przedmiotu jest również zwrócenie uwagi na problemy osób niesłyszących oraz uwrażliwienie na potrzeby pacjentów, dotkniętych dysfunkcjami narządu słuchu.
Treści merytoryczne:
Ćwiczenia: podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta, zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta; zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym.
*Umiejętności (potrafi):*posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.
Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej

Cel kształcenia: przygotowanie studentów do podejmowania współpracy w zespołach terapeutycznych ze wskazaniem korzyści wynikających z powyższej współpracy wpływających na jakość pracy, jej efektywność oraz jakość opieki medycznej.
Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy; rola przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej, wady i zalety; proces podejmowania decyzji w zespole; metody samooceny pracy zespołu; czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole - analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy; rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety; proces podejmowania decyzji w zespole; metody samooceny pracy zespołu; czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.
*Umiejętności (potrafi):*analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej; korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu; wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu; planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy; identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

Przedmiot do wyboru:

1. Historia pielęgniarstwa

Cel kształcenia: zapoznanie z genezą i rozwojem zawodu pielęgniarki i wpływem historii na teraźniejszość; kształtowanie umiejętności postrzegania zawodu pielęgniarki w jego genezie, rozwoju i uwarunkowaniach; budowanie i rozwijanie poczucia dumy zawodowej, przynależności do grupy zawodowej; identyfikowanie się z zawodem, jego historią, z wzorami osobowymi pielęgniarstwa światowego i polskiego i przyjętym systemem ponadczasowych wartości; uczenie dostrzegania przeszłości zawodu w jego teraźniejszości; doskonalenie umiejętności korzystania ze źródeł historycznych.

Treści merytoryczne: geneza pielęgniarstwa; etapy rozwoju pielęgniarstwa w rysie historycznym; w tym działalność zgromadzeń zakonnych i świeckich w opiece nad chorym, cierpiącym, umierającym w różnych formach opieki, przyczyny zmian nazewnictwa osób pełniących opiekę; początki działalności pielęgniarek w środowisku domowym, pracy i szkolnym na świecie, Europie i Polsce w XIX i XX wieku; pierwsze zorganizowane formy szkolenia osób zajmujących się pielęgnowaniem, wymagania stawiane uczącym się, charakterystyka pierwszych podręczników; sylwetki pionierek pielęgniarstwa i ich wkład teoretyczny w rozwój pielęgniarstwa; przegląd i analiza ich opracowań, aktualność koncepcji; powstanie i rozwój stowarzyszeń i organizacji zawodowych o zasięgu ogólnoświatowym, europejskim i krajowym, współdziałanie tych organizacji; wpływ systemów politycznych na postawy pielęgniarek; holocaust i jego konsekwencje w kontekście wartości życia;

prawodawstwo zawodowe i pielęgniarki działające w polskim Sejmie i Senacie, w parlamencie europejskim ;zmieniająca się rola pielęgniarek, misja i wizja współczesnego pielęgniarstwa w kontekście potrzeb zdrowotnych i edukacyjnych społeczeństwa i przemian w ochronie zdrowia; liderzy współczesnego pielęgniarstwa na świecie, w Europie i w Polsce; problemy współczesnego pielęgniarstwa na świecie i w krajach Unii Europejskiej związane z globalizacją; przyszłość pielęgniarstwa w kontekście stawianych wyzwań współczesnego świata.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa.

Umiejętności (potrafi): udowodnić konieczność przestrzegania tradycji pielęgniarskiej; dokonać analizy zmian w polskim pielęgniarstwie, analizować wpływ Polski i polskich pielęgniarek na rozwój pielęgniarstwa w świecie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki.

Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

2. Nursing diagnosis in practice

Cel kształcenia: wdrażanie studenta do stosowania diagnoz pielęgniarskich w praktyce zawodowej.

Treści merytoryczne: klasyfikacje diagnoz pielęgniarskich i ich praktyczne zastosowanie w wybranych stanach klinicznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady formułowania diagnoz pielęgniarskich zgodnie z wybranymi klasyfikacjami.

Umiejętności (potrafi): opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki nad pacjentem.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.

Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ

1. Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

Cel kształcenia: zapoznanie z przyczynami, symptomami i następstwami chorób somatycznych. Diagnozowanie stanu zdrowia oraz wdrażania planu kompleksowej opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób narządów wewnętrznych, wdrażania planu kompleksowej opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób narządów wewnętrznych.

Treści merytoryczne:

Wykłady: czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki

pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach somatycznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie; rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej internistycznej.

Ćwiczenia: gromadzenie informacji o pacjencie- badanie przedmiotowe i podmiotowe, wywiad pielęgniarski analiza dokumentacji medycznej ,obserwacja pielęgniarska; formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celów i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej.

Seminaria: gromadzenie informacji o pacjencie i jego rodzinie w wybranych schorzeniach somatycznych, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celu i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej; zasady prowadzenia poradnictwa w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczących wad rozwojowych, chorób i uzależnień; zasady prowadzenia profilaktyki powikłań występujących w przebiegu chorób somatycznych; organizacja izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w oddziałach internistycznych i w warunkach domowych.

Zajęcia praktyczne: gromadzenie informacji o pacjencie- badanie przedmiotowe i podmiotowe, wywiad pielęgniarski analiza dokumentacji medycznej ,obserwacja pielęgniarska; formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celów i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej, zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; udział pielęgniarki w farmakoterapii, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej internistycznej, monitorowanie bólu w oddziale internistycznym.

Efekty uczenia się:

*Wiedza (zna i rozumie):*czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury

pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej internistycznej; standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.

*Umiejętności (potrafi):*gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu; modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej; przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; prowadzić rozmowę terapeutyczną ,prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

2. Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do kompleksowej opieki nad dzieckiem zdrowym i chorym oraz jego rodziną.

Treści merytoryczne:

Wykłady: czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach wieku rozwojowego; rodzaje badań diagnostycznych w pediatrii i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki

w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; zasady organizacji opieki specjalistycznej pediatrycznej, patofizjologia, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi.
Ćwiczenia: gromadzenie informacji o pacjencie pediatrycznym- badanie przedmiotowe i podmiotowe, wywiad pielęgniarski analiza dokumentacji medycznej ,obserwacja pielęgniarska; formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celów i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej.
Seminaria: gromadzenie informacji o pacjencie i jego rodzinie w wybranych schorzeniach wieku rozwojowego, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celu i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej; zasady prowadzenia poradnictwa w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczących wad rozwojowych, chorób i uzależnień; zasady prowadzenia profilaktyki powikłań występujących w przebiegu chorób wieku rozwojowego; organizacja izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w oddziałach pediatrycznych i w warunkach domowych.
Zajęcia praktyczne: gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celu i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej; poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień. Ocena rozwoju psychofizycznego dziecka, wykonywanie testów przesiewowych i wykrywanie zaburzeń rozwojowych. Profilaktyka powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną ; powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; doraźne podawanie pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii. Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian i realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; rozpoznawanie powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; przekazywanie informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystowanie lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; ocenianie poziom bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosowanie farmakologicznych i niefarmakologicznych działań przeciwbólowych; przygotowywanie i podawanie pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielanie pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach wieku rozwojowego; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie pediatrycznym, rodzaje

badań diagnostycznych w pediatrii i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej pediatrycznej patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie; standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.

Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu; modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko działającej; przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych. prowadzić u dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; prowadzić rozmowę terapeutyczną przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania praw pacjenta;samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

3. Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne

Cel kształcenia: przygotowanie do rozpoznawania, diagnozowania oraz wdrażania kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób chirurgicznych. rozwój umiejętności praktycznych, umożliwiające rozpoznawanie, diagnozowanie oraz wdrażanie kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób chirurgicznych.
Treści merytoryczne:
Wykłady: czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku leczonych chirurgicznie; etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych stanach chorobowych wymagających leczenia chirurgicznego; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym, rodzaje badań diagnostycznych w chirurgii i zasady ich zlecania, przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową; standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.
Ćwiczenia: zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową; gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzenie poradnictwa w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzenie profilaktyki powikłań występujących w przebiegu chorób.
Seminaria: organizacji opieki specjalistycznej chirurgicznej; zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS);czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne; zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym.
Zajęcia praktyczne: gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celu i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej; poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień. Profilaktyka powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; techniki i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków, metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; doraźne podawanie pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian i realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do

gromadzenia danych. Prowadzenie u osób dorosłych żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokęodżywczą) oraz żywienia pozajelitowego. Rozpoznawanie powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; przekazywanie informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystowanie lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; ocenianie poziom bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosowanie farmakologicznych i niefarmakologicznych działań przeciwbólowych; przygotowywanie i podawanie pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielanie pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych stanach chorobowych wymagających leczenia chirurgicznego; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym, rodzaje badań diagnostycznych w chirurgii i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej chirurgicznej; zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS); czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne; zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową; standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie

pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; prowadzić rozmowę terapeutyczną przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

4. Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne

Cel kształcenia: zrozumienie mechanizmów zapłodnienia, metod diagnostycznych ciąży, mechanizmu porodu, opieki okołoporodowej, pielęgnacji wcześniaka i noworodka, opieki nad położnicą oraz patologii narządu rodnego w różnych okresach życia kobiety oraz planowania ciąży i przygotowania do rodzicielstwa.

Treści merytoryczne:

Wykłady: rozwój ciąży prawidłowej. Zmiany ogólnoustrojowe indukowane ciążą fizjologiczną. Ciąża powikłana: zagrażające poronienie, poród przedwczesny, ciąża przenoszona, nadciśnienie indukowane ciążą. Najczęstsze powikłania porodu. Zaburzenia statyki narządu rodnego i nietrzymanie moczu u kobiet . Opieka przedkoncepcyjna – rola personelu medycznego. Opieka nad kobietą w ciąży fizjologicznej. Poród - mechanizm i okresy porodu fizjologicznego. Pielęgnowanie i obserwacja rodzącej w czasie porodu fizjologicznego i powikłanego. Psychoprofilaktyka porodowa. . Opieka nad położnicą i noworodkiem w połogu fizjologicznym. . Laktacja - przygotowanie pacjentki i noworodka do karmienia naturalnego. Obserwacja położnicy w połogu powikłanym. Opieka i pielęgnacja pacjentki w okresie klimakterium. . Osteoporoza – istota, rozpoznanie i profilaktyka. Przygotowanie pacjentki do zabiegu ginekologicznego planowanego i nagłego. . Pielęgnacja pacjentki po zabiegu operacyjnym drogą brzuszną i pochwową. Pielęgnacja pacjentki w najczęściej występujących stanach zapalnych narządu rodnego. Profilaktyka, diagnostyka, leczenie raka gruczołu piersiowego. Stany nagłe w ginekologii – rozpoznanie, postępowanie, pielęgnacja. Profilaktyka schorzeń nowotworowych narządu rodnego. Wybrane schorzenia ginekologiczne. Niepłodność – diagnostyka i leczenie.

Ćwiczenia: udział pielęgniarki w pielęgnacji położnicy po porodzie siłami natury i porodzie zabiegowym. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu i ocenie stanu położnicy w przypadku wystąpienia powikłań poporodowych. Postępowanie położnicy w przypadku psychozy po porodowej oraz w przypadku śmierci dziecka. Opieka pielęgniarki nad noworodkiem donoszony i noworodkiem w stanach patologicznych. Stosowanie zasad pielęgnacji noworodka. Karmienie naturalne – promocja. Obserwacja i pielęgnacja wcześniaka. Diagnostyka i szczepienia ochronne noworodków.

Seminaria: zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentką w pielęgniarstwie położniczo-ginekologicznym , rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjentki w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej; okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu; etiopatogeneza schorzeń ginekologicznych programy profilaktyczne. Opieka pielęgniarki nad noworodkiem donoszony i noworodkiem w stanach patologicznych. Stosowanie zasad pielęgnacji noworodka. Karmienie naturalne – promocja. Obserwacja i pielęgnacja wcześniaka. Diagnostyka i szczepienia ochronne noworodków.
Zajęcia praktyczne: gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celu i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej; poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień. Profilaktyka powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; techniki i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków, metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; doraźne podawanie pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii. Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian i realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;prowadzenie u osób dorosłych żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienia pozajelitowego. Rozpoznawanie powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; przekazywanie informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystowanie lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; ocenianie poziom bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosowanie farmakologicznych i niefarmakologicznych działań przeciwbólowych; przygotowywanie i podawanie pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielanie pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentkami w wybranych schorzeniach ginekologicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentką w pielęgniarstwie położniczo-ginekologicznym rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjentki w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentką w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjentki na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka,w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie; cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej; okresy

porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych.
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opieka pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić rozmowę terapeutyczną przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

5. Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy niezbędnej do rozpoznawania, diagnozowania oraz wdrażania kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu zaburzeń psychicznych oraz nabycie umiejętności diagnostyczno-leczniczych oraz promocji zdrowia psychicznego potrzebnych do sprawowania opieki nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi. Kształtowanie właściwych postaw społeczeństwa w odniesieniu do psychicznie chorych, poprzez działania edukacyjne.
Treści merytoryczne:
Wykłady: etiologia i epidemiologia zaburzeń psychicznych. Psychopatologia ogólna i szczegółowa. Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego – zagadnienia etyczne i prawne. Zaburzenia psychiczne w chorobach somatycznych. Samobójstwa. Choroby afektywne i ich leczenie. Psychozy i ich leczenie Metody leczenia zaburzeń psychicznych .Komunikowanie się z chorym psychicznie. Pielęgnowanie osób z zaburzeniami nerwicowymi; afektywnymi; psychotycznymi; psychoorganicznymi. Leczenie pacjenta uzależnionego- opieka pielęgniarska. Udział pielęgniarki w diagnostyce i terapii kompleksowej i rehabilitacji psychiatrycznej.

Ćwiczenia: zastosowanie i ćwiczenie technik kontaktu terapeutycznego w procesie pielęgnowania chorego. Standardy pielęgnowania w psychiatrii.
Seminaria: Pielęgnowanie osób z zaburzeniami nerwicowymi; afektywnymi; psychotycznymi; psychoorganicznymi. Leczenie pacjenta uzależnionego- opieka pielęgniarska. Udział pielęgniarki w diagnostyce i terapii kompleksowej i rehabilitacji psychiatrycznej. Psychoterapia u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.
Zajęcia praktyczne: gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celu i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarskiej; poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień. Oddział psychiatryczny jako środowisko terapeutyczne. Prawa pacjenta w świetle ustawy „O ochronie zdrowia psychicznego". Obserwacja pod kątem objawów psychopatologicznych. Interpretacja zachowań pacjentów. Udział pielęgniarki w farmakoterapii, socjoterapii, psychoterapii. Zastosowanie modelu Nancy Roper w opiece nad chorym psychicznie. Pielęgnowanie chorych z chorobą afektywną. Pielęgnowanie chorych z psychozami schizofrenicznymi. Pielęgnowanie chorych z zespołem psychoorganicznym. Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian i realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych. Zasady stosowania przymusu bezpośredniego.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach psychicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentką w pielęgniarstwie psychiatrycznym rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjentów w chorobach i zaburzeniach psychicznych w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej psychiatrycznej; etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego; możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić rozmowę terapeutyczną przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań

diagnostycznych; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

6. Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia

*Cel kształcenia***:** przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad chorym znieczulanym i w stanie zagrożenia życia w zakresie: przygotowania do znieczulenia, monitorowania i oceny stanu zdrowia pacjenta w trakcie znieczulenia, pielęgnowania po znieczuleniu, rozpoznawania stanów zagrożenia życia, wykonywania zabiegów ratujących życie, opieki nad chorym w stanie zagrożenia życia.
Treści merytoryczne:
Wykłady: znieczulenie, etapy znieczulenia, przygotowanie pacjenta do znieczulenia. Znieczulenie ogólne i przewodowe ;zadania pielęgniarki. Opieka nad chorym po znieczuleniu z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia. Wyposażenie sali operacyjnej. Farmakologia leków używanych w anestezjologii. Postępowanie z pacjentem w okresie pooperacyjnym. Leczenie bólu w okresie okołooperacyjnym. Specyfika opieki nad pacjentem w OIT ; sztuczna droga oddechowa (z rurką intubacyjną i tracheotomijną), sedacja, zaburzenia termoregulacji, zaburzenia w sferze narządów zmysłów. Monitorowanie i ocena stanu biopsychospołecznego pacjenta nieprzytomnego; intensywny nadzór bezprzyrządowy i przyrządowy, rozpoznawanie stanów zagrożenia życia. Patofizjologia i zarys postępowania w stanach zagrożenia życia tj.: wstrząs, ostra niewydolności krążenia, ostra niewydolności oddechowej.
*Ćwiczenia: p*rzygotowanie stanowiska do znieczulenia. Monitorowanie podstawowe i rozszerzone na bloku operacyjnym. Procedury diagnostyczne i terapeutyczne stosowane podczas znieczulenia. Wentylacja zastępcza. Elektroterapia. Udział pielęgniarki w znieczuleniu pacjenta. Monitorowanie bólu; reakcja pacjenta na ból i jego nasilenie, farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe.
Seminaria: żywienie krytycznie chorych. Dostępy naczyniowe tętnicze i żylne. Zaawansowane czynności podtrzymujące życie ALS.
Zajęcia praktyczne: organizacja i zasady pracy w OIT. Stanowisko intensywnej terapii (wyposażenie). Zasady profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych na bloku operacyjnym i OIT. Dokumentowanie opieki nad pacjentem. Wybrane procedury terapeutyczne i pielęgniarskie stosowane podczas znieczulenia i w OIT. Monitorowanie parametrów życiowych. Proces pielęgnowania pacjenta leczonego w OIT. Profilaktyka powikłań związanych ze znieczuleniem, stosowaniem wentylacji mechanicznej oraz długotrwałym unieruchomieniem. Żywienie krytycznie chorych. Dostępy naczyniowe tętnicze i żylne.
Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym; metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym; zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support*, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support*, ALS).
*Umiejętności (potrafi):*gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu; przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

7. Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do zadań z zakresu samodzielnego diagnozowania, planowania, realizacji i oceny sytuacji osób starszych w opiece długoterminowej w warunkach środowiska zamieszkania i instytucji.
Treści merytoryczne:
Wykłady: opieka długoterminowa nad pacjentem w Polsce. Formy organizacyjne opieki. Problemy lokomocyjne podopiecznych w opiece długoterminowej. Usprawnianie pacjenta ze schorzeniami neurologicznymi i neurodegeneracyjnymi. Opieka długoterminowa nad pacjentem ze schorzeniami narządu ruchu (RZS, choroba zwyrodnieniowa, osteoporoza, złamanie szyjki kości udowej).Rany przewlekłe u pacjentów opieki długoterminowej. Opieka pielęgniarska nad chorym. Opieka nad pacjentem w końcowym stadium niewydolności krążenia i niewydolności oddechowej. Problemy pielęgnacyjno-opiekuńcze chorych z nietrzymaniem moczu i stolca. Problemy w komunikowaniu się z pacjentami w opiece długoterminowej. Aspekty opieki psychologicznej w opiece długoterminowej.
Ćwiczenia: problemy chorych z zaawansowaną niesprawnością (po udarze mózgu, po złamaniu szyjki kości udowej) w opiece długoterminowej. Rola pielęgniarki w edukacji chorego i jego rodziny w zakresie organizacji opieki w warunkach domowych. Depresja jako problem w opiece długoterminowej. Upadki jako problem w opiece długoterminowej. Organizacja bezpiecznego środowiska pacjenta, zastosowanie sprzętu specjalistycznego i urządzeń w profilaktyce upadków. Otępienie jako problem w opiece długoterminowej. Opieka nad chorym w głębokim stadium otępienia. Zaburzenia zachowania i zaburzenia psychiczne w zespołach otępiennych. Zapewnienie bezpieczeństwa chorym. Wykorzystanie metod terapii niefarmakologicznej u chorych z otępieniem. Problemy opieki nad chorym leżącym w domu (utrzymanie higieny osobistej, pomoc w ubieraniu się i rozbieraniu, pomoc przy siadaniu, wstawaniu z łóżka i przemieszczaniu się z łóżka na fotel/krzesło, higiena snu. Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów opieki długoterminowej. Profilaktyka skutków długotrwałego unieruchomienia.
Seminaria: zasady udzielania świadczeń w zakresie opieki długoterminowej w ramach systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej w Polsce. Rozpoznawanie potrzeb biopsychospołecznych pacjentów opieki długoterminowej, narzędzia oceny, planowanie opieki z wykorzystaniem modeli pielęgnowania. Problemy żywieniowe w opiece długoterminowej. Opieka długoterminowa w owrzodzeniach przewlekłych .Profilaktyka skutków długotrwałego unieruchomienia. Eliminacja i profilaktyka bólu w opiece długoterminowej. Problemy farmakoterapii w opiece długoterminowej. Monitorowanie stanu klinicznego u podopiecznych opieki długoterminowej. Interpretacja objawów i wyników badań u pacjentów opieki długoterminowej. Problemy psychospołeczne pacjentów opieki długoterminowej; udział pielęgniarki w ich rozwiązywaniu.
Zajęcia praktyczne: gromadzenie informacji o chorym przewlekle w opiece długoterminowej; dokumentacja medyczna, zasady przyjęcia do opieki długoterminowej, ocena stanu, potrzeb i deficytów w zakresie opieki nad chorym. Prowadzenie poradnictwa w zakresie samoopieki i opieki nad pacjentem przewlekle chorym. Profilaktyka powikłań w przebiegu chorób przewlekłych(odleżyny, przykurcze, powikłania zatorowo-zakrzepowe, zakażenia układu moczowego itp.). Izolacja pacjentów z choroba zakaźną w warunkach domowych/szpitalnych. Wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne. Prowadzenie rozmowy terapeutycznej z pacjentem i jego rodziną. Zasady monitorowania bólu

w opiece długoterminowej. Udział pielęgniarski w farmakoterapii pacjentów. Zasady żywienia chorych z uwzględnieniem leczenia dietetycznego.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w opiece długoterminowej; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia zasady organizacji opieki specjalistycznej długoterminowej narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji; metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności; zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego; metody i skale oceny bólu, metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie.
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko działającej wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

8. Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne

Cel kształcenia: pogłębianie wiedzy i umiejętności z zakresu podstawowych schorzeń neurologicznych i ich cech szczególnych. Posiadanie umiejętności postępowania profilaktycznego i pielęgnacyjnego z pacjentem z chorobami centralnego i obwodowego układu nerwowego. Przygotowanie studenta do sprawowania samodzielnej i profesjonalnej opieki z pacjentem z choroba neurologiczną z zastosowaniem procesu pielęgnowania.

Treści merytoryczne:

Wykłady: etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach neurologicznych; pielęgnowanie chorych neurologicznych – charakter i specyfika opieki. Choroby mózgu – udary, urazy, guzy, zasady pielęgnowania. Migrena i inne bóle głowy. Stany zagrażające życiu w neurologii – zaburzenia świadomości, przytomności, wzmożone ciśnienie śródczaszkowe, zasady pielęgnowania. Klinika chorób demielinizacyjnych mózgu i rdzenia i zasady opieki pielęgniarskiej. Choroby mięśni- zakres opieki pielęgniarskiej. Zespoły pozapiramidowe – podział chorób, przyczyny, objawy, leczenie, pielęgnowanie. Choroby zakaźne układu nerwowego, problemy pielęgnacyjne. Padaczka i charakter opieki pielęgniarskiej. Choroby rdzenia kręgowego- objawy, leczenie, pielęgnowanie. Choroby obwodowego układu nerwowego- leczenie i pielęgnowanie.

Ćwiczenia: specyfika pracy w oddziale neurologicznym. Zbieranie danych o chorym dla celów diagnozy i postępowania pielęgniarskiego oraz leczenia. Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej- zapis w dokumentacji procesu pielęgnowania. Planowanie postępowania opiekuńczego, realizacja i ocena efektów działań opiekuńczych – zapis w dokumentacji procesu pielęgnowania pacjentów z rozpoznanym udarem niedokrwiennymi krwotocznym mózgu. Aspekty opieki pielęgniarskiej w ramach pododdziału udarowego.

Seminaria: zasady oceny podmiotowej i przedmiotowej chorego w chorobach neurologicznych. Diagnoza pielęgniarska i planowanie opieki nad pacjentem w chorobach naczyniowych mózgu. Problemy pielęgnacyjne pacjentów ze stwardnieniem rozsianym Postępowanie pielęgnacyjne w miastenii i w chorobie Parkinsona. Pielęgnowanie pacjenta z padaczką. Zaburzenia neurologiczne w przebiegu przewlekłego alkoholizmu. Polineuropatia Zasady postępowania w chorobach i uszkodzeniach rdzenia kręgowego .Postępowanie pielęgniarskie w stanach zagrożenia życia w neurologii. Prowadzenie edukacji zdrowotnej wobec pacjentów hospitalizowanych w oddziale neurologicznym - zapis w dokumentacji procesu pielęgnowania.

Zajęcia praktyczne: gromadzenie i analiza danych o pacjencie w oddziale neurologicznym Badanie podmiotowe i przedmiotowe w neurologii. Diagnoza pielęgniarska i planowanie opieki nad pacjentem w chorobach naczyniowych mózgu. Problemy pielęgnacyjne pacjentów ze stwardnieniem rozsianym Postępowanie pielęgnacyjne w miastenii i w chorobie Parkinsona. Pielęgnowanie pacjenta z padaczką. Zaburzenia neurologiczne w przebiegu przewlekłego alkoholizmu. Polineuropatia Zasady postępowania w chorobach i uszkodzeniach rdzenia kręgowego .Postępowanie pielęgniarskie w stanach zagrożenia życia w neurologii .Prowadzenie edukacji zdrowotnej wobec pacjentów hospitalizowanych w oddziale neurologicznym - zapis w dokumentacji procesu pielęgnowania. Pielęgnowanie pacjenta z wybranym stanem chorobowym . Prowadzenie dokumentacji procesu

pielęgnowania. Pielęgnowanie pacjenta z wybranym stanem chorobowym. Prowadzenie dokumentacji, ocena efektywności prowadzonych procesów pielęgnowania.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach neurologicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie neurologicznym, rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie w chorobach układu nerwowego; metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności; przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym.

Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania

opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

9. Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne

Cel kształcenia: nabycie wiedzy z zakresu geriatrii i gerontologii, organizacji opieki geriatrycznej w Polsce i na świecie oraz leczenia schorzeń wieku podeszłego, a także praktyczne przygotowanie do kompleksowej opieki i pielęgnacji człowieka starego w zdrowiu i chorobie w kontekście uwarunkowań społecznych.
Treści merytoryczne:
Wykłady: proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; zasady organizacji opieki specjalistycznej geriatrycznej, etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego. Organizacja opieki geriatrycznej w Polsce. Psychospołeczne aspekty starzenia się i starości. Specyfika chorowania w podeszłym wieku. Profilaktyka gerontologiczna.
Ćwiczenia: wykorzystanie skal oceny geriatrycznej do oceny stanu pacjenta: skala ADL wg. Katza, skala IADL wg Lawtona, skala Barthel,test „Wstań i idź",Skala oceny równowagi i choduTinetti, kwestionariusz oceny stopnia odżywiania MNA,,krótka ocena stanu psychicznego (MMSE),geriatryczna skala oceny depresji,ocena upadków ,ocena stopnia nasilenia duszności, ocena zmęczenia, ocena gotowości do wypisu ze szpitala, ocena bólu, ocena wystąpienia ryzyka odleżyn-skala Bradena.
Seminaria: opieka pielęgniarska w wybranych schorzeniach wieku podeszłego-gromadzenie danych o pacjencie w wieku podeszłym, monitorowanie, ocena stanu; całościowa ocena geriatryczna: istota, cele, etapy, domeny, zadania i zasady współpracy członków zespołu w procesie całościowej oceny geriatrycznej**.** Wielkie zespoły geriatryczne: niesprawność ruchowa, upadki, zespół słabości, zaburzenia lokomocji ,nietrzymanie moczu i stolca, otępienie.
Zajęcia praktyczne: gromadzenie informacji o chorym ,formułowanie diagnozy, celu, planu opieki oraz wdrażanie interwencji pielęgniarskich. Poradnictwo w zakresie profilaktyki chorób i uzależnień oraz w zakresie samoopieki pacjentów /opiekunów i ich rodzin. Profilaktyka powikłań w przebiegu chorób przewlekłych. Izolacja pacjentów z choroba zakaźną w warunkach domu pomocy społecznej/szpitala. Wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne. Prowadzenie rozmowy terapeutycznej z pacjentem i jego rodziną. Zasady monitorowania bólu opiece geriatrycznej. Udział pielęgniarski w farmakoterapii pacjentów. Zasady żywienia chorych z uwzględnieniem leczenia dietetycznego. Obserwacja pacjentów w kierunku powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego, pielęgnacja pacjenta z przetoką jelitowa. Rehabilitacja przyłóżkowa, udział w aktywizacji seniorów.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach neurologicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad

pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; zasady organizacji opieki specjalistycznej geriatrycznej etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego; patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie w chorobach układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi w wieku geriatrycznym narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji.

*Umiejętności (potrafi):*gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą);rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, ćwiczenia, zajęcia praktyczne.

10. Opieka paliatywna

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do zapewnienia możliwie najwyższej jakości życia osobom z zaawansowaną, przewlekłą i postępująca chorobą nowotworową oraz do sprawowania opieki nad chorym w terminalnej fazie choroby.

Treści merytoryczne:

Wykłady: opieka paliatywna i hospicyjna – definicja, filozofia i zasady; pielęgniarka w wielodyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej; procedury i standardy w opiece paliatywnej. Znaczenie medycyny paliatywnej i leczenia objawowego na przykładach: bólu, duszności, lęku, depresji, zmęczenia, zaparć, nudności i wymiotów, kacheksji, odleżyn, obrzęku limfatycznego. Priorytety i dylematy etyczne u kresu życia człowieka. Wymiar wsparcia w opiece paliatywnej. Przyczyny, patomechanizm, rozpoznanie, częstość występowania, ocena stopnia nasilenia i zasady leczenia objawów somatycznych w poszczególnych etapach choroby nowotworowej. Ból w chorobie nowotworowej (definicja, klasyfikacja bólu, patomechanizm, różne zespoły bólowe, metody oceny bólu, *standardy

leczenia bólu).Leczenie paliatywne (radioterapia, chemioterapia, leczenie hormonalne, leczenie chirurgiczne, farmakoterapia. Psychospołeczne aspekty opieki paliatywne (aspekty psychologiczne umierania i żałoby, problemy komunikacyjne, emocje towarzyszące chorobie nowotworowej, wymiar wsparcia w opiece paliatywnej) oraz problemy duchowe osób nieuleczalnie chorych. Stany nagłe w opiece paliatywnej. Jakość opieki, jakość życia (przegląd definicji, najczęściej stosowanych skal) w oddziale paliatywnym.
Seminaria: rola pielęgniarki w interdyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej. Procedury i standardy w opiece paliatywnej. Swoistość procesu pielęgnowania chorych z zaawansowaną chorobą nowotworową. Dylematy etyczne u kresu życia człowieka. Problem wypalenia zawodowego w opiece paliatywnej.
Zajęcia praktyczne: ocena stanu biopsychospołecznego pacjenta z zaawansowaną chorobą nowotworową. Planowanie, organizowanie i sprawowanie opieki nad pacjentem, w oddziale opieki paliatywnej. Ocena efektów podjętych działań nad pacjentem i jego rodziną, w oddziale opieki paliatywnej. Monitorowanie typowych objawów towarzyszących zaawansowanej chorobie nowotworowej. Postępowanie pielęgnacyjne nad pacjentem doświadczającym bólu totalnego (rozpoznanie; ocena z zastosowaniem skali VAS, NRS, VRS; planowanie opieki, analiza zastosowanego leczenia; farmakologicznego, niefarmakologicznego, uzupełniającego; ocena uzyskanych efektów).Profilaktyka i leczenie odleżyn. Przygotowanie procesu pielęgnowania, z uwzględnieniem poszczególnych faz choroby nowotworowej. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego, pacjentem, rodziną (opiekunem) oraz grupą koleżeńską. Działania zmierzające do poprawy jakości świadczonej opieki oraz jakości życia pacjenta. Edukacja chorego i jego rodziny (opiekuna), w zakresie możliwości samoopieki.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w stanach terminalnych zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w opiece paliatywnej standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; metody i skale oceny bólu, metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym.
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego,

rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium, zajęcia praktyczne.

11. Podstawy rehabilitacji

Cel kształcenia: nabycie wiedzy dotyczącej celów oraz metodyki planowania rehabilitacji i metod stosowanych w rehabilitacji medycznej.

Treści merytoryczne:

Wykłady: niepełnosprawność. Współczesne ujęcie niepełnosprawności - Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia a rehabilitacja. Rehabilitacja medyczna – historia, cele, zadania, zakres działania. Polska Szkoła Rehabilitacji. Zespół rehabilitacyjny. Podstawy rehabilitacji w dysfunkcjach narządu ruchu, chorobach neurologicznych, chorobach wewnętrznych oraz wybranych jednostkach chorobowych wieku rozwojowego – badanie funkcjonalne dla potrzeb rehabilitacji, zasady i metody leczenia usprawniającego: kinezyterapia, fizykoterapia, elementy terapii manualnej i balneoterapii, wskazania i przeciwwskazania do zabiegów fizykalnych. Rehabilitacja i jej specyfika oraz zadania w : ortopedii i traumatologii, reumatologii, neurologii, kardiologii, pulmonologii ,pediatrii, geriatrii, psychiatrii, ginekologii i położnictwie.

Ćwiczenia: metody oceny stanu funkcjonalnego osób niepełnosprawnych. Zapobieganie powikłaniom z unieruchomienia u chorych niepełnosprawnych: odleżyny, żylna choroba zakrzepowo-zatorowa, powikłania ze strony układu oddechowego ,powikłania ze strony układu moczowego(zakażeniom odcewnikowym), powikłania ze strony układu pokarmowego(zakażenia Clostridium profilaktyka) Fizykoterapia oddechowa- nauka efektywnego kaszlu, drenaż ułożeniowy; pozycje drenażowe; ćwiczenia oddechowe oporowe. Zasady przenoszenie i asekuracji osób niepełnosprawnych :obracanie w łóżku, sadzanie, poruszanie w łóżku, przesadzanie. Prowadzenie poradnictwa w zakresie samoopieki i przystosowania do życia z niepełnosprawnością. Opieka pielęgniarska nad osoba niepełnosprawna w zakresie narządu ruchu: pacjent po endoprotezoplastyce stawu biodrowego i kolanowego, pacjent po amputacji kończyn.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji.
Umiejętności (potrafi): uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych ;rozpoznawać powikłania leczenia rehabilitacyjnego ;prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

12. Podstawy ratownictwa medycznego 1/2

Cel kształcenia: zapoznanie studenta z zasadami i standardami rozpoznawania stanu nagłego zagrożenia życia i zdrowia, prawidłowej oceny sytuacji i stanu poszkodowanego, prawidłowego zastosowania podstawowych zabiegów ratujących życie.
Treści merytoryczne:
Wykłady: organizacja systemu PRM, patofizjologia nagłego zatrzymania krążenia (NZK). Algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u dorosłych, AED. Modyfikacje podstawowych czynności resuscytacyjnych Uwarunkowania prawne ratowania zdrowia i życia, resuscytacja krążeniowo - oddechowa, automatyczna defibrylacja elektryczna/AED w różnych grupach wiekowych. Badanie pacjenta ABCD. Badanie fizykalne pacjenta w stanie zagrożenia życia; zabezpieczenie ,wywiad SAMPLE. Przyjęcie na siebie roli osoby kierującej akcją ratowniczą; umiejętność współpracy w zespole. pacjent wstrząsowy, urazy mechaniczne i obrażenia, inne stany nagłe w ratownictwie. Pierwsza pomoc przedlekarska w stanach nagłych i zachorowaniach (urazy, zranienia, krwotoki, oparzenie, odmrożenie, złamania, zwichnięcia, skręcenia).
Ćwiczenia: algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u dorosłych, AED-BLS. Modyfikacje podstawowych czynności resuscytacyjnych. Pierwsza pomoc w stanach nie będących zatrzymaniem krążenia. Pierwsza pomoc w zadławieniach.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support*, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support*, ALS); zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych.
Umiejętności (potrafi): udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu; doraźnie tamować krwawienia i krwotoki; wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator

zewnętrzny (*Automated External Defibrillator*, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
*Forma prowadzenia zajęć: w*ykład, ćwiczenia.

13. Podstawy ratownictwa medycznego 2/2

Cel kształcenia: zapoznanie z zasadami i standardami rozpoznawania stanu nagłego zagrożenia życia i zdrowia, prawidłowej oceny sytuacji i stanu zagrożenia życia, prawidłowego zastosowania podstawowych i zaawansowanych zabiegów ratujących życie.
Treści merytoryczne:
Wykłady: zagadnienia socjologiczne, prawne i etyczne związane z niesieniem pomocy w stanach zagrożenia życia. Zasady organizowania akcji ratunkowej i kierowania nią. Zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support*, ALS);defibrylacja elektryczna i kardiowersja. Ostre zespoły wieńcowe pierwsza pomoc zasady farmakoterapii, monitorowanie pacjenta. Badanie urazowe pacjenta ABCDE. Zabezpieczenie pacjenta urazowego. Centrum urazowe -segregacja medyczna.
Seminaria: standardy postępowania BLS / AED ALS. Wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji dotyczące postępowania w stanach nagłych i zagrożeniach życia i zdrowia.
Ćwiczenia: algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u dorosłych, AED-BLS. Modyfikacje podstawowych czynności resuscytacyjnych. Pierwsza pomoc w stanach nie będących zatrzymaniem krążenia. Pierwsza pomoc w zadławieniach.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support*, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support*, ALS); zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych.
Umiejętności (potrafi): udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu; doraźnie tamować krwawienia i krwotoki; wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (*Automated External Defibrillator*, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
*Forma prowadzenia zajęć: w*ykład, seminarium, ćwiczenia.

14. Seminarium dyplomowe

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do egzaminu dyplomowego w części teoretycznej i praktycznej obejmującego weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów; do prowadzenia pracy dyplomowej w oparciu o analizę indywidualnego przypadku pod kierunkiem promotora oraz samodzielnego opracowania i wygłoszenia referatu seminaryjnego dotyczącego zagadnień realizowanych w pracy dyplomowej.
Treści merytoryczne: omówienie zasad tworzenia planów i zakresu badań naukowych. Prezentowanie zakresu tematycznego poszczególnych prac dyplomowych na podstawie studium literatury. Referowanie wyników analiza indywidualnego przypadku . Kształtowanie umiejętności prezentacji wyników i wystąpień plenarnych. Podsumowanie opracowań prac dyplomowych oraz przygotowanie dyplomantów do obrony pracy dyplomowej. Analiza i omówienie zagadnień dyplomowych do egzaminu w części teoretycznej - test ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Analiza zadań praktycznych do części praktycznej przeprowadzanego w formie standaryzowanego egzaminu klinicznego – OSCE.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): wiedzę na temat metod formułowania i rozwiązywania problemów badawczych właściwych dla kierunku studiów. Posiada wiedzę z zakresu efektów uczenia się objętych programem studiów oraz na temat ochrony własności intelektualnej.
Umiejętności (potrafi): krytycznie analizować i cytować literaturę przedmiotu, potrafi sformułować problem badawczy oraz wykorzystać metodę indywidualnego przypadku i jego samodzielnego rozwiązania. Potrafi publicznie prezentować wyniki swojej pracy i prowadzić dyskusję w kwestiach spornych.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego dokształcania się w zakresie wszystkich swoich działań. Ma świadomość przestrzegania w swoich działaniach zasad etyki zawodowej.
Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

15. Badania naukowe w pielęgniarstwie

Cel kształcenia: zapoznanie z przedmiotem, celem, obszarami badań naukowych i paradygmatami w pielęgniarstwie.
Treści merytoryczne:
Wykłady: przedmiot, cel i obszary badań naukowych w pielęgniarstwie. Paradygmaty badań naukowych w pielęgniarstwie. Metody i techniki prowadzenia badań naukowych. Zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych Problem naukowy; klasyfikacja, warunki poprawności formułowania i uzasadniania problemu naukowego. Struktura pracy naukowej.

Kryteria poprawności doboru literatury przedmiotowej i jej wykorzystania dla celów pracy(zakres, aktualność, umiejętność jej prezentacji). Formalno–techniczne aspekty pracy dyplomowej. Metodologiczne warunki poprawności tytułu pracy i jej zawartości merytorycznej. Hipotezy robocze w pracy naukowej; ustalenie zmiennych zależnych i niezależnych. Podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.

Seminaria: krytyczna analiza publikowanych wyników badań naukowych. Prowadzenie badań jakościowych- projekty. Posługiwanie się narzędziami badawczymi.

Efekty uczenia się:

*Wiedza (zna i rozumie):*przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa; metody i techniki prowadzenia badań naukowych; zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych; przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, seminarium.

16. Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego (cz. teoretyczna i cz. praktyczna) 1

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do egzaminu dyplomowego w części teoretycznej i praktycznej obejmującego weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów; do prowadzenia pracy dyplomowej w oparciu o analizę indywidualnego przypadku.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: określanie zgodnie ze strategią europejską kierunek badań naukowych w pielęgniarstwie. Planowanie i przeprowadzenie własnego badania naukowego w zakresie pielęgniarstwa metodą studium przypadku. Przeprowadzanie badania naukowe w pielęgniarstwie z zastosowaniem skali i narzędzi badawczych w wybranym studium przypadku; dyskusja. Analiza przykładowych zadań testowych obejmujących weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa; metody i techniki prowadzenia badań naukowych; zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.

*Umiejętności (potrafi):*krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych; przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

17. Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego (cz. teoretyczna i cz. praktyczna) 2

Cel kształcenia: przygotowanie studenta do egzaminu dyplomowego w części teoretycznej i praktycznej obejmującego weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów; do prowadzenia pracy dyplomowej w oparciu o analizę indywidualnego przypadku.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: analiza przykładowych zadań testowych obejmujących weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów. Omówienie celów i założeń własnych prac dyplomowych przygotowanych metodą studium przypadku.

Efekty uczenia się:

*Wiedza (zna i rozumie):*przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa; metody i techniki prowadzenia badań naukowych; zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.

*Umiejętności (potrafi):*krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych; przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: seminarium.

E. ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

1.1. wymiar zajęć praktycznych – **1100 godz. (27,5 tygodnia)**

1.2. zasady i formy realizacji

1.3. liczba punktów **ECTS 41**

Zajęcia praktyczne mają na celu umożliwienie osiągnięcia efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć C i D.

Zakres zajęć praktycznych	**Liczba godzin/tygodni**	**Liczba punktów ECTS**
Podstawy pielęgniarstwa	80 /2	3
Promocja zdrowia	20/0,5	1
Podstawowa opieka zdrowotna	120/3	4
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	80/2	3
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	160/4	6
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	120/3	4
Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	120/3	4
Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	40 / 1	2

Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	80 / 2	3
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	80 / 2	3
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	80 / 2	3
Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	80/2	3
Opieka paliatywna	40 /1	2
Ogółem:	**1100 godzin/ 27,5 tygodnia**	**41**

Zajęcia praktyczne organizuje się tak, aby zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych niskiej wierności (w pracowniach umiejętności pielęgniarskich). Zajęcia praktyczne odbywają się warunkach symulowanych i w oparciu o infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia. Zajęcia praktyczne w podmiotach wykonujących działalność leczniczą są prowadzone w szczególności w: oddziałach internistycznych, geriatrycznych, chirurgicznych, pediatrycznych, neurologicznych, psychiatrycznych, intensywnej terapii, opieki długoterminowej, położniczych, ginekologicznych i noworodkowych; gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania oraz lekarza podstawowej opieki zdrowotnej); hospicjach; w żłobkach, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia. Zajęcia praktyczne są prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej oraz co najmniej roczną praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

V. PRAKTYKA

F. PRAKTYKI ZAWODOWE

1.1. wymiar praktyk zawodowych – **1200 godz. (30 tygodni)**

1.2. zasady i formy realizacji

1.3. liczba punktów **ECTS 46**

Praktyki zawodowe mają na celu umożliwienie osiągnięcia efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć C i D

Zakres praktyk zawodowych	Liczba godzin/tygodni	Liczba punktów ECTS
Podstawy pielęgniarstwa	120/3	4
Podstawowa opieka zdrowotna	160/4	6
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	40 /1	2
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	160 /4	6
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	160/4	6

Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	160 /4 w tym 0,5 tygodnia na bloku operacyjnym	6
Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	40 /1	2
Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	80 /2	3
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	80 /2	3
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	80 /2	3
Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	80 /2	3
Opieka paliatywna	40 godzin/ 1 tydzień	2
Ogółem:	**1200 godzin/ 30 tygodni**	**46**

1. Praktyka zawodowa: Podstawy pielęgniarstwa

Wymiar godzin: 120

Cel praktyki: przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad pacjentem, doskonalenie umiejętności w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej nad chorym w warunkach oddziału szpitalnego.

Treści merytoryczne: metody gromadzenia informacji: wywiad, obserwacja, pomiar, analiza dokumentacji. Proces pielęgnowania jako metoda pracy pielęgniarki. Komunikowanie się z pacjentem i jego rodziną. Ocena stanu zdrowia pacjenta i rozpoznanie czynników zagrażających zdrowiu. Rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjentów, formułowanie problemów i diagnozy pielęgniarskiej. Planowanie opieki pielęgniarskiej i realizacja zaplanowanych działań. Wykonywanie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z wykazem kompetencji. Prowadzenie dokumentacji medycznej w oddziale. Dokumentowanie procesu pielęgnowania i wykorzystywanie informacji do oceny świadczonej opieki. Przestrzeganie zasad etyki zawodowej, uznanych norm kulturowych i praw pacjenta.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa; pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia; funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej; proces pielęgnowania (istota, etapy zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej; klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich; istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman); istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich

w wybranych diagnozach pielęgniarskich; udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.

Umiejętności (potrafi): stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem; gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej; ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną; monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia; dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich; wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe; prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych); pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; stosować zabiegi przeciwzapalne; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami; podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków; wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany; zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego; wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod; wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację; wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne; wykonywać zabiegi higieniczne; pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne; wykonywać zabiegi doodbytnicze; zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik; zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik; prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Forma prowadzonych zajęć: praktyka zawodowa.

2. Praktyka zawodowa: Podstawowa opieka zdrowotna 1/3

Wymiar godzin: 40

Cel praktyki: doskonalenie umiejętności w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej nad uczniem, pracownikiem, pacjentem i jego rodziną w środowisku zamieszkania, nauki i pracy.
Treści merytoryczne: zakres i zadania pielęgniarki podstawowej opieki w Poradni Medycyny Rodzinnej. Standardy i procedury w opiece nad pacjentami chorymi i zdrowymi w POZ (z wyłączeniem dziecka zdrowego). Rozpoznanie problemów zdrowotnych i społecznych. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania. Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, określanie celów i planów opieki wobec jednostki, rodziny i społeczności lokalnej w środowisku zamieszkania, nauki i pracy. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych jednostki i rodziny. Ocena środowiska zamieszkania, w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych. Samodzielne udzielanie w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych wobec jednostki, rodziny w środowisku zamieszkania, nauki i wychowania oraz w środowisku pracy. Podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie zapobiegania, diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania osób w środowisku zamieszkania. Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna jednostki, rodziny, społeczności w środowisku zamieszkania.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej , z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia; warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej.
Umiejętności (potrafi): realizacja świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

3. Praktyka zawodowa: Podstawowa opieka zdrowotna 2/3

Wymiar godzin: 80

Cel praktyki: zapoznanie ze standardami i procedurami pielęgniarskimi w opiece profilaktycznej nad dzieckiem zdrowym w POZ.
Treści merytoryczne: doskonalenie umiejętności zawodowych w pracy pielęgniarki w Poradni Medycyny rodzinnej dziecka zdrowego/gabinet szczepień. Zadania oraz standardy i procedury opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem zdrowym w POZ. Program szczepień ochronnych ze szczególnym uwzględnieniem szczepień przeciwko grypie, WZW i tężcowi.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem zadań pielęgniarki POZ w zakresie

profilaktyki ,wykonywanie szczepień ochronnych; warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta wykonać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi; prowadzić dokumentację medyczną szczepień ochronnych oraz posługiwać się nią; realizować świadczenia zdrowotne
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

4. **Praktyka zawodowa: Podstawowa opieka zdrowotna 3/3**
   Wymiar godzin: 40
   Cel praktyki: doskonalenie umiejętności w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej nad pacjentem i jego rodziną w środowisku zamieszkania. Poznanie podstawowych metod pracy w zakresie planowania, realizowania i oceny działań podejmowanych w ramach pielęgniarskiej opieki środowiskowo-rodzinnej nad osobami zdrowymi, chorymi i niepełnosprawnymi w środowisku zamieszkania.
   Treści merytoryczne: Rozpoznanie problemów zdrowotnych i społecznych. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania. Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, określanie celów i planów opieki wobec jednostki, rodziny i społeczności lokalnej w środowisku zamieszkania. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych jednostki i rodziny. Ocena środowiska zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych. Podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie zapobiegania, diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania osób w środowisku zamieszkania. Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna jednostki, rodziny, społeczności w środowisku zamieszkania.
   Efekty uczenia się:
   Wiedza (zna i rozumie): organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia; warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej.
   Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej; ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną; wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe; pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; stosować zabiegi przeciwzapalne; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie

z obowiązującymi standardami; podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków; wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi; zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów; rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia; dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych; uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia; opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych; realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej; oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych; oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia; stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach; dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania; podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole; monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy; przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki; posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuowania leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich*;* przygotować zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

5. Praktyka zawodowa: Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

Wymiar godzin: 160

Cel praktyki **:** doskonalenie umiejętności praktycznej opieki nad chorymi internistycznie we współpracy z zespołem terapeutycznym oraz wdrożenie do organizacji pracy w oddziale chorób wewnętrznych w tym: rozpoznawanie stanu pacjenta, doskonalenie wykonywania zabiegów aseptycznych i czynności leczniczych w warunkach oddziału szpitalnego, wdrożenie do formułowania diagnozy pielęgniarskiej, podejmowanie działań pielęgniarskich

zgodnie z przyjętymi standardami opieki i obowiązującymi w placówce procedurami, wykonywanie działań edukacyjnych wobec pacjenta ,rodziny i /lub jego opiekunów, kształtowanie postawy odpowiedzialności za wykonana pracę, sumienności w wykonywaniu obowiązków zawodowych, empatii, szacunku wobec pacjentów objętych opieką.

Treści merytoryczne: gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, określanie celów i planów opieki, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki u chorych z chorobami wewnętrznymi. Diagnozowanie czynników ryzyka i zagrożeń zdrowotnych w oddziale chorób wewnętrznych: ocena ryzyka zawiązanego ze stanem odżywiania(NRS), ocena ryzyka choroby zakrzepowo-zatorowej (skala Padewska), ocena ryzyka występowania odleżyn(skala Norton).Wykorzystywanie skal do oceny pielęgniarskiej w opiece internistycznej: ADL, Barthel, skale oceny stopnia odleżyny. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta leczonego w oddziela chorób wewnętrznych; promowanie zdrowia i edukacji zdrowotnej pacjentów z chorobami wewnętrznymi. Rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjentów; planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem przewlekle chorym, geriatrycznym, chorym terminalnie, chorym z wielochorobowością w oddziale chorób wewnętrznych. Formułowanie lub wykorzystywanie diagnoz z klasyfikacji ICNP dla celów opieki i dokumentowania stanu chorego. Samodzielne udzielanie w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u pacjentów ze schorzeniami wewnętrznymi. Podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie zapobiegania, diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania w chorobach wewnętrznych. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy w oddziale chorób wewnętrznych; przygotowanie pacjenta oraz opiekuna do samoopieki oraz sprawowania opieki nad chorym. Organizacja i realizacja terapii farmakologicznej w oddziale chorób wewnętrznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej internistycznej; standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.

Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;

prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu; modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko działającej; przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; prowadzić rozmowę terapeutyczną; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

6. Praktyka zawodowa: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne

Wymiar godzin: 160

Cel praktyki: doskonalenie umiejętności praktycznej opieki pielęgniarskiej nad chorymi dzieckiem w warunkach hospitalizacji szpitalnej we współpracy z zespołem terapeutycznym, rodziną i /lub opiekunami dziecka oraz wdrożenie do organizacji pracy w oddziale pediatrycznym.

Treści merytoryczne:

Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, określanie celów i planów opieki, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki u chorych dzieci. Przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych, współudział w działaniach diagnostycznych i terapeutyczno-rehabilitacyjnych stosowanych u chorego dziecka. Hospitalizacja jako sytuacja trudna dla dziecka i jego rodziny. Podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie zapobiegania, diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania chorego dziecka. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy w oddziale pediatrycznym. Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej

pacjenta, dynamiki jej zmian i realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych.

Efekty uczenia się:

*Wiedza (zna i rozumie):*czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach wieku rozwojowego; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie pediatrycznym, rodzaje badań diagnostycznych w pediatrii i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej pediatrycznej patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie; standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.

Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju *;* rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych*;* doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko działającej; przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; prowadzić u dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; prowadzić rozmowę terapeutyczną*;* przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami; posługiwać się w praktyce

dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

7. Praktyka zawodowa: Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne

Wymiar godzin: 160

Cel praktyki: doskonalenie umiejętności praktycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w warunkach hospitalizacji szpitalnej w oddziale chirurgii we współpracy z zespołem terapeutycznym oraz wdrożenie do organizacji pracy w oddziale chirurgicznym. Przygotowanie studenta do rozpoznawania, diagnozowania oraz wdrażania kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób chirurgicznych.
Treści merytoryczne:
Przygotowanie chorego do chirurgicznych badań diagnostycznych. Pielęgnowania chorego po wykonaniu badań. Podejmowanie działań w zakresie profilaktyki zakażeń w chirurgii. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym. Przygotowywanie chorego do zabiegu operacyjnego w chirurgii jednego dnia. Pielęgnowanie chorego po zabiegu operacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia. Pielęgnowanie chorego po urazach mechanicznych i termicznych. Techniki i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków, metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; Prowadzenie u osób dorosłych żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienia pozajelitowego.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych stanach chorobowych wymagających leczenia chirurgicznego; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym, rodzaje badań diagnostycznych w chirurgii i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; zasady organizacji opieki specjalistycznej chirurgicznej; zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS); czynniki zwiększające ryzyko

okołooperacyjne; zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową; standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym.
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową, prowadzić rozmowę terapeutyczną prowadzić rehabilitacje przyłóżkową z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta.; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami; posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

8. Praktyka zawodowa: Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne

Wymiar godzin: 40

Cel praktyki: doskonalenie umiejętności praktycznych specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentką, położnicą i noworodkiem w warunkach hospitalizacji szpitalnej w oddziałach pionu położniczo-ginekologicznego we współpracy z zespołem terapeutycznym. Wdrożenie do organizacji pracy w oddziale ginekologii, położniczo- noworodkowym i patologii ciąży.

Treści merytoryczne: Gromadzenie informacji o stanie zdrowia, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, określanie celów i planów opieki, wdrażanie interwencji pielęgniarskich u pacjentek hospitalizowanych w oddziale ginekologiczno-położniczym. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych kobiety i jej rodziny w okresie okołoporodowym. Przygotowanie kobiety w ciąży i jej rodziny do porodu. Opieka nad położnicą w połogu fizjologicznym i powikłanym. Problemy zdrowotne kobiet w wieku przekwitania. Współudział w procesie diagnostyczno-terapeutycznym w przebiegu schorzeń narządu rodnego. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy w oddziale ginekologiczno-położniczym.

Efekty uczenia się:

*Wiedza (zna i rozumie):*etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentkami w wybranych schorzeniach ginekologicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentką w pielęgniarstwie położniczo-ginekologicznym rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjentki w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentką w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjentki na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie; cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej; okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu; etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych.

*Umiejętności (potrafi):*gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; prowadzić rozmowę terapeutyczną przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie

lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami; posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

9. Praktyka zawodowa: Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne

Wymiar godzin: 80

Cel praktyki: doskonalenie umiejętności praktycznej, specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem ze schorzeniami układu nerwowego i ich cech szczególnych. Posiadanie umiejętności postępowania profilaktycznego i pielęgnacyjnego z pacjentem z chorobami centralnego i obwodowego układu nerwowego. Przygotowanie studenta do sprawowania samodzielnej i profesjonalnej opieki z pacjentem z choroba neurologiczną z zastosowaniem procesu pielęgnowania. Współpraca z zespołem terapeutycznym. Wdrożenie do organizacji pracy w oddziale neurologicznym .

Treści merytoryczne: kompleksowa ocena stanu zdrowia pacjenta neurologicznego. Gromadzenie danych, rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych, formułowanie planu opieki i jego realizacja. Współudział w procesie diagnostycznym i terapeutyczno-rehabilitacyjnym pacjentów chorych neurologicznie. Komunikowanie terapeutyczne z pacjentem neurologicznym i jego rodziną. Poradnictwo w zakresie samoopieki u pacjentów neurologicznych. Problemy psychospołeczne, wspieranie pacjenta i jego rodziny.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach neurologicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie neurologicznym, rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie w chorobach układu nerwowego; metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności; przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; metody i techniki

komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym.
*Umiejętności (potrafi):*gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczących wad rozwojowych, chorób i uzależnień. prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

10. Praktyka zawodowa: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne

Wymiar godzin: 80

Cel praktyki: doskonalenie umiejętności praktycznej, specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem geriatrycznym w warunkach domu pomocy społecznej, hospitalizacji szpitalnej, hospitalizacji w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych. Współpraca z zespołem terapeutycznym oraz wdrożenie do organizacji pracy w zakresie opieki nad pacjentem geriatrycznym. Praktyczne przygotowanie studenta do kompleksowej opieki

i pielęgnacji człowieka starego w zdrowiu i chorobie w kontekście uwarunkowań społecznych.

Treści merytoryczne: **o**drębności fizjologiczne i psychologiczne człowieka w wieku podeszłym. Ocena stanu zdrowia osoby w wieku starszym. Problemy zdrowotne i psychospołeczne osób w starszym wieku, rozpoznawanie, planowanie opieki, realizacja i ewaluacja działań pielęgniarki. Udział pielęgniarki w profilaktyce chorób wieku starszego. Poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w wieku starszym. Wspieranie pacjenta w wieku starszym i jego rodziny. Komunikowanie terapeutyczne z pacjentem w wieku starszym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach neurologicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; zasady organizacji opieki specjalistycznej geriatrycznej etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego; patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie w chorobach układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi w wieku geriatrycznym narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji.

Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące chorób i uzależnień; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad

pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

11. Praktyka zawodowa: Opieka paliatywna

Wymiar godzin: 40

Cel praktyki: doskonalenie umiejętności praktycznej, specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem terminalnie i przewlekle chorym w warunkach opieki hospicjum stacjonarnego oraz domowej opieki hospicyjnej we współpracy z zespołem terapeutycznym. Wdrożenie studenta do organizacji pracy w zakresie opieki nad pacjentem chorym terminalnie. Praktyczne przygotowanie studenta do kompleksowej opieki i pielęgnacji człowieka przewlekle i terminalnie chorego w kontekście uwarunkowań społecznych.
Treści merytoryczne: specyfika domowej i stacjonarnej opieki paliatywno-hospicyjnej. Zwalczenie objawów występujących u chorych z zaawansowanym procesem nowotworowym. Komunikowanie się z chorym i jego rodziną. Wsparcie dla rodziny w okresie choroby i żałoby.

Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie):*etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w stanach terminalnych, zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w opiece paliatywnej standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; metody i skale oceny bólu, metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym; diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym.
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko działającej; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem

zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

12. Praktyka zawodowa: Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne

Wymiar godzin: 80

Cel kształcenia: doskonalenie umiejętności praktycznej, specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem chorym psychicznie. Przekazanie wiedzy niezbędnej do rozpoznawania, diagnozowania oraz wdrażania kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu zaburzeń psychicznych oraz nabycie umiejętności diagnostyczno-leczniczych oraz promocji zdrowia psychicznego potrzebnych do sprawowania opieki nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi. Kształtowanie właściwych postaw społeczeństwa w odniesieniu do psychicznie chorych, poprzez działania edukacyjne.
Treści merytoryczne: gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, określanie celów i planów opieki, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki u chorych z zaburzeniami psychicznymi. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta z zaburzeniami psychicznymi. Podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania chorych z zaburzeniami psychicznymi. Komunikowanie z chorym z zaburzeniami psychicznymi. Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorób psychicznych z uwzględnieniem farmakologii, psychoterapii, terapii zajęciowej.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach psychicznych; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentką w pielęgniarstwie psychiatrycznym rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjentów w chorobach i zaburzeniach psychicznych w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację zasady organizacji opieki specjalistycznej psychiatrycznej; etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu

bezpośredniego; możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.
Umiejętności (potrafi): gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące chorób i uzależnień; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno- rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić rozmowę terapeutyczną przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

13. Praktyka zawodowa - Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia
Wymiar godzin:80

*Cel kształcenia***:** przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad chorym znieczulanym i w stanie zagrożenia życia w zakresie: przygotowania do znieczulenia, monitorowania i oceny stanu zdrowia pacjenta w trakcie znieczulenia, pielęgnowania po znieczuleniu, rozpoznawania stanów zagrożenia życia, wykonywania zabiegów ratujących życie, opieki nad chorym w stanie zagrożenia życia.
Treści merytoryczne: monitorowanie parametrów życiowych. Ocena i interpretacja parametrów życiowych w kierunku wystąpienia stanu zagrożenia życia. Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, określanie celu, planowanie działań pielęgniarskich i ich ewaluacja u pacjentów znieczulanych i w stanach zagrożenia życia. Zapobieganie powikłaniom wynikającym ze znieczulenia, prowadzenia wentylacji mechanicznej, długotrwałego unieruchomienia, żywienia jelitowego i pozajelitowego. Żywienie krytycznie chorych. Dostępy naczyniowe tętnicze i żylne.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym; metody znieczulenia i zasady

opieki nad pacjentem po znieczuleniu; patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym; zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS).

*Umiejętności (potrafi):*gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu; przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych*;* dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego; rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych.

*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

14. Praktyka zawodowa: Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej

Wymiar godzin:40

Cel kształcenia: przygotowanie do zadań z zakresu samodzielnego diagnozowania, planowania, realizacji i oceny sytuacji osób starszych w opiece długoterminowej w warunkach środowiska zamieszkania i instytucji.

Treści merytoryczne:

Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną podmiotu leczniczego; poznanie zarządzeń, procedur, przepisów bhp oraz dokumentacji obowiązującej w placówce szkolenia; uczestniczenie w realizacji bieżących zadań na powierzonym stanowisku pracy; doskonalenie umiejętności zawodowych pod nadzorem opiekuna praktyki, w tym wykonywanie: karmienie pacjenta z zastosowaniem różnych technik np: zgłębnik, PEG, kontrola bilansu płynów, pomiar i ocena obrzęków, pomiar masy ciała oraz określanie wskaźnika BMI, ułożenie i przemieszczanie chorego w łóżku, wykonywanie lub pomoc podopiecznemu w toalecie ciała, ubieraniu, spożywaniu posiłków, prowadzenie aktywizacji i rehabilitacji przyłóżkowej oraz inne czynności celem zapobiegania powikłaniom wynikającym z unieruchomienia. Samodzielnego planowania i organizowania opieki pielęgniarskiej nad osobami starszymi niezależnie od sytuacji zdrowotnej i miejsca pobytu podopiecznego. Udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie rozwiązywania złożonych problemów zdrowotnych i psychospołecznych podopiecznych. Prowadzenie edukacji podopiecznych i ich rodzin szczególnie w zakresie organizacji samoopieki, samopielęgnacji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w opiece długoterminowej; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia zasady organizacji opieki specjalistycznej długoterminowej narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji; metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności; zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego; metody i skale oceny bólu, metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie.

*Umiejętności (potrafi):*gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić

rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii.
*Kompetencje społeczne (jest gotów do):*kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
Forma prowadzenia zajęć: praktyka zawodowa.

VI. INNE

1. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, jak również wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.
Treści merytoryczne: regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązujące ustawy, rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach. Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń dla życia i zdrowia na poszczególnych kierunkach studiów (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe). Analiza okoliczności i przyczyn wypadków studentów: omówienie przyczyn wypadków. Ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru). Zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku – apteczka pierwszej pomocy. Dostosowanie treści szkoleń do profilu danego kierunku studiów jest bardzo ważne, gdyż chodzi o wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): wiedzę na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.
Umiejętności (potrafi): postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, zna zasady bezpieczeństwa związane z pracą, posiada umiejętność posługiwania się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, w tym umiejętność udzielania pierwszej pomocy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowuje ostrożność w postępowaniu z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, dba o przestrzeganie zasad BHP przez siebie i swoich kolegów, wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo i higienę pracy w swoim otoczeniu, angażuje się w podejmowanie czynności ratunkowych.
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

2. Etykieta

Cel kształcenia: zapoznanie z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi zasad savoir-vivre'u.
Treści merytoryczne: podstawowe zagadnienia dotyczące zasad savoir-vivre'u w życiu codziennym (zwroty grzecznościowe, powitania, rozmowa przez telefon, podstawowe zasady etykiety oraz precedencji w miejscach publicznych). Etykieta uniwersytecka (precedencja, tytułowanie, zasady korespondencji). Etykieta biznesowa (dostosowanie ubioru do okoliczności, zasady przedstawiania, przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej).
Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz w relacjach zawodowych.
Umiejętności (potrafi): stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): jest świadomy znaczenia zasad etykiety w relacjach interpersonalnych.
Forma prowadzenia zajęć: *wykład.*

3. Ergonomia

Cel kształcenia: przybliżenie podstawowych zagadnień zawiązanych z ergonomią rozumianą w sensie interdyscyplinarnym, uświadomienie zagrożeń i problemów (także zdrowotnych) związanych z niewłaściwymi rozwiązaniami ergonomicznymi na stanowiskach pracy zawodowej oraz w życiu pozazawodowym a także korzyści wynikających z prawidłowych działań w tym zakresie.
Treści merytoryczne: ergonomia – podstawowe pojęcia i definicje. Ergonomia jako nauka interdyscyplinarna. Główne nurty w ergonomii: ergonomia stanowiska pracy (wysiłek fizyczny na stanowisku pracy, wysiłek psychiczny na stanowisku pracy, dostosowanie antropometryczne stanowiska pracy, materialne środowisko pracy), ergonomia produktu – inżynieria ergonomicznej jakości, ergonomia dla osób starszych i niepełnosprawnych.
Efekty uczenia się:
*Wiedza (zna i rozumie)***:** podstawowe pojęcia związane z ergonomią, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii stanowiska pracy.
Umiejętności (potrafi): ocenić (w zakresie podstawowym) warunki w pracy zawodowej oraz podczas aktywności pozazawodowej ze względu na problemy ergonomiczne i zagrożenia z tym związane.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykazuje postawę antropocentryczną w stosunku do warunków pracy i życia codziennego, reaguje na zagrożenia wynikające z wadliwych rozwiązań i nieprawidłowości w zakresie jakości ergonomicznej; uwrażliwiony jest na potrzeby osób niepełnosprawnych (w kontekście ergonomicznym).
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

4. Ochrona własności intelektualnej

Cel kształcenia: nauczenie rozumienia prawnych, normatywnych i praktycznych aspektów patentowania i ochrony różnych rodzajów utworów (wynalazek, patent, wzór przemysłowy i użytkowy, know-how). Przedstawienie podstaw, zasad, celów i najważniejszych regulacji w zakresie polskiego i europejskiego prawa autorskiego.

Treści merytoryczne: Pojęcia i określenia podstawowe: własność przemysłowa, patenty, wynalazki, ochrona patentowa, wzory: przemysłowe, użytkowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne, topografia układów scalonych, prawa ochronne, prawa z rejestracji. Prawo autorskie i ich ochrona. Prawa pokrewne. Własność przemysłowa w oparciu o ustawę „Prawo Własności Przemysłowej". System ochrony własności przemysłowej. Patenty i wynalazki jako przedmioty patentu. Historia patentu i podstawy polityki patentowej. Cel ochrony patentowej. Treść i zakres patentu. Procedura uzyskiwania patentu. Informacja patentowa w aspekcie międzynarodowym. Prawo autorskie w Unii Europejskiej. Prawo autorskie w Internecie. Umowy o przeniesienie praw. Wzory użytkowe i przemysłowe, a system ich ochrony.

Efekty uczenia się:
Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z zakresu własności przemysłowej jak: dobro niematerialne, wynalazek, patent, wzór przemysłowy i użytkowy, oznaczenie geograficzne, topografia układów scalonych, know - how.
Umiejętności (potrafi): korzystać z zasobów informacji patentowej z poszanowaniem praw własności innych.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): ochrony własności intelektualnej przysługującej autorom patentów i wzorów użytkowych, jest świadom zagrożeń i kar wynikających z przywłaszczenia własności intelektualnej przez osoby inne niż twórca bądź autor.
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

Załącznik 3 do Uchwały Nr 555 Senatu UWM w Olsztynie
z dnia 20 września 2019 roku

PLAN STUDIÓW
KIERUNKU PIELĘGNIARSTWO

Obowiązuje od cyklu: 2020 Z
Profil kształcenia: praktyczny
Forma studiów: stacjonarne
Poziom studiów: pierwszego stopnia - licencjackie
Liczba semestrów: 6
Dziedzina nauki / dyscyplina naukowa: dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ dyscypliny naukowe: nauki medyczne oraz nauki o zdrowiu

Rok studiów: I, semestr: 1

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
II- PODSTAWOWYCH													
OBSZAR A: NAUKI PODSTAWOWE													
1	Anatomia	1	4	0	E	o	100	20	50	30	4	0	0
2	Biofizyka	1	0,5	0	ZAL-O	o	15	10	0	5	2	0	0
3	Genetyka	1	2	0	ZAL-O	o	45	5	35	5	2	0	0
OBSZAR B: NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE W TYM JĘZYK ANGIELSKI													
4	Język angielski 1/4	1	1	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	2	0	0
5	Pedagogika	1	2	0	ZAL-O	o	60	30	15	15	2	0	0
6	Psychologia	1	2	0	ZAL-O	o	60	20	15	25	2	0	0
7	Socjologia	1	2	0	ZAL-O	o	51	20	15	16	2	0	0
8	Zdrowie Publiczne	1	2,5	0	E	o	95	30	30	35	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			16		x	x	456	135	190	131	20	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)					x	x	456	135	190	131	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)					x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
OBSZAR C: NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ													
1	Etyka zawodu pielęgniarki	1	2	0	E	o	60	10	20	30	4	0	0
2	Podstawy Pielęgniarstwa 1/2	1	5,5	1,5	ZAL-O	o	140	20	110	10	2	0	0
3	Promocja Zdrowia	1	2	1	ZAL-O	o	50	10	35	5	2	0	0
4	Zajęcia fakultatywne: – język migowy – współpraca w zespołach opieki zdrowotnej	1	1	0	ZAL-O	f	30	0	30	0	2	0	0
5	Zakażenia Szpitalne	1	1	0	ZAL-O	o	30	10	10	10	2	0	0
6	System informacji w ochronie zdrowia	1	1	0	ZAL-O	o	30	10	0	20	2	0	0
OBSZAR D: NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ													
7	Podstawy Ratownictwa Medycznego 1/2	1	1	0	ZAL-O	o	25	10	10	5	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			12,5	2,5	x	x	365	70	215	80	16	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	365	70	215	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			1	0	x	x	30	0	30	0	0	0	0
VI – INNE													
1	Etykieta	1	0,5	0	ZAL	o	4	4	0	0	0	0	0
2	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1	0,5	0	ZAL	o	4	4	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1	0	x	x	9	9	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				0	x	x	9	9	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 1			**30,5**	**2,5**	**x**	**x**	**829**	**213**	**405**	**211**	**36**	**0**	**0**

Rok studiów: 1, semestr: 2

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu nauczyciela z studentami	Forma zaliczenia	obligat	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	praktyka	dyplomo

							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
I - WYMAGANIA OGÓLNE													
1	Wychowanie fizyczne I	2	0	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	30	0	30	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	30	0	30	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
II – PODSTAWOWYCH													
OBSZAR A: NAUKI PODSTAWOWE													
1	Biochemia	2	1	0	ZAL-O	o	30	20	5	5	2	0	0
2	Fizjologia	2	4	0	E	o	95	20	55	20	4	0	0
3	Mikrobiologia i parazytologia	2	2	0	ZAL-O	o	50	10	25	15	2	0	0
4	Patologia	2	2	0	ZAL-O	o	65	15	25	25	2	0	0
5	Radiologia	2	1	0	ZAL-O	o	25	20	0	5	2	0	0
OBSZAR B: NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE W TYM JĘZYK ANGIELSKI													
6	Język angielski 2/4	2	1	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			11	0	x	x	295	85	140	70	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				0	x	x	295	85	140	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
OBSZAR C: NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ													
1	Badanie fizykalne	2	2	0	ZAL-O	o	60	10	35	15	2	0	0
2	Dietetyka	2	2	0	ZAL-O	o	50	10	10	30	2	0	0
3	Podstawowa opieka zdrowotna 1/2	2	3	2	ZAL-O	o	90	15	70	5	2	0	0
4	Podstawy pielęgniarstwa 2/2	2	4,5	1,5	E	o	160	20	110	30	4	0	0
5	Organizacja pracy pielęgniarskiej	2	1	0	ZAL-O	o	30	10	10	10	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			12,5	x	x	x	390	65	235	90	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				3,5	x	x	390	65	235	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
V-PRAKTYKA													
OBSZAR F: PRAKTYKI ZAWODOWE													
1	Podstawowa opieka zdrowotna 1/3	2	1,5	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	2	40	0

2	Podstawy pielęgniarstwa	2	4	0	ZAL-O	o	120	0	0	0	2	120	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			5,5	0	x	x	160	0	0	0	4	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	160	0	0	0	0	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 2			**29**	**3,5**	**x**	**x**	**875**	**150**	**405**	**160**	**30**	**160**	**0**
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 1 roku studiów			**59,5**	**6**	**x**	**x**	**1704**	**363**	**810**	**371**	**66**	**160**	**0**

Rok studiów: 2, semestr: 3

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
I - WYMAGANIA OGÓLNE													
1	Wychowanie fizyczne II	3	0	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	30	0	30	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	30	0	30	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
II – PODSTAWOWYCH													
OBSZAR A: NAUKI PODSTAWOWE													
1	Farmakologia	3	3,5	0	E	o	75	20	45	10	4	0	0
OBSZAR B: NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE W TYM JĘZYK ANGIELSKI													
2	Język angielski 3/4	3	1	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			4,5	0	x	x	105	20	75	10	6	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	105	20	75	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
OBSZAR C: NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ													
1	Podstawowa opieka zdrowotna 2/2	3	3	2	ZAL-O	o	90	10	70	10	2	0	0
OBSZAR D: NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ													

2	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	3	8	4	E	o	220	40	150	30	4	0	0
3	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	3	10	6	E	o	260	40	190	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			21	0	x	x	570	90	410	70	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	12	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				0	x	x	20	0	20	0	0	0	0
V-PRAKTYKA													
OBSZAR F: PRAKTYKI ZAWODOWE													
1	Podstawowa opieka zdrowotna 2/3	3	3	0	ZAL-O	o	80	0	0	0	2	80	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			3	0	x	x	80	0	0	0	2	80	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
VI-INNE													
1	Ergonomia	3	0,25	0	ZAL	o	2	2	0	0	0	0	0
2	Ochrona własności intelektualnej	3	0,25	0	ZAL	o	2	2	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0,5	0	x	x	4	4	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	4	4	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 3			**29**	**12**	**x**	**x**	**789**	**114**	**515**	**80**	**18**	**80**	**0**

Rok studiów: 2, semestr: 4

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
II – PODSTAWOWYCH													
OBSZAR B: NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE W TYM JĘZYK ANGIELSKI													
1	Język angielski 4/4	4	2	0	E	o	30	0	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	0	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	30	0	30	0	0	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
OBSZAR D: NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ													
1	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	4	8	4	E	o	220	40	150	30	4	0	0
2	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	4	5	3	ZAL-O	o	155	25	100	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			13		x	x	375	65	250	60	8	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	7	x	x	375	65	250	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
V – PRAKTYKA													
OBSZAR F: PRAKTYKI ZAWODOWE													
1	Podstawowa opieka zdrowotna 3/3	4	1,5	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	2	40	0
2	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	4	6	0	ZAL-O	o	160	0	0	0	2	160	0
3	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	4	2	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	2	40	
4	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	4	6	0	ZAL-O	o	160	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			15,5	0	x	x	400	0	0	0	8	400	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				0	x	x	400	0	0	0	0	400	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 4			**30,5**	**7**	**x**	**x**	**805**	**65**	**280**	**60**	**18**	**400**	**0**
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 2 roku studiów			**59,5**	**19**	**x**	**x**	**1594**	**179**	**795**	**140**	**36**	**480**	**0**

Rok studiów: 3, semestr: 5

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
II – PODSTAWOWYCH													
OBSZAR B: NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE W TYM JĘZYK ANGIELSKI													
1	Prawo medyczne 1/2	5	1	0	ZAL-O	o	15	15	0	0	2	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1	0	x	x	15	15	0	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
OBSZAR D: NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ													
1	Badania naukowe w pielęgniarstwie	5	1	0	ZAL-O	o	60	10	20	30	2	0	0
2	Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	5	5	3	E	o	155	25	100	30	4	0	0
3	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	5	5	3	E	o	155	25	100	30	4	0	0
4	Opieka paliatywna	5	3	2	ZAL-O	o	75	10	50	15	2	0	0
5	Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego 1 (cz. teoretyczna i cz. praktyczna)	5	2	0	ZAL-O	o	5	0	5	0	2	0	0
6	Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	5	3	2	ZAL-O	o	70	10	60	0	2	0	0
7	Podstawy rehabilitacji	5	1	0	ZAL-O	o	20	10	10	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			20	0	x	x	540	90	345	105	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	10	x	x	540	90	345	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
V – PRAKTYKA													
OBSZAR F: PRAKTYKI ZAWODOWE													
1	Opieka paliatywna	5	2	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	2	40	0
2	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	5	6	0	ZAL-O	o	160	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			8	0	x	x	200	0	0	0	4	200	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	200	0	0	0	0	200	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 5			**29**	**10**	**x**	**x**	**755**	**105**	**345**	**105**	**24**	**200**	**0**

Rok studiów: 3, semestr: 6

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr				obligato	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	praktyk	

							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	samokształcenie	inne		
Grupa treści													
II - PODSTAWOWYCH													
OBSZAR B: NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE W TYM JĘZYK ANGIELSKI													
1	Prawo medyczne 2/2	6	1	0	ZAL-O	o	25	0	10	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1	0	x	x	25	0	10	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	25	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH													
OBSZAR C: NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ													
1	Przedmiot do wyboru: 1. Nursing diagnosis in practice 2. Historia pielęgniarstwa	6	2	0	ZAL-O	f	10	0	10	0	2	0	0
OBSZAR D: NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ													
2	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	6	5	3	E	o	155	20	115	20	4	0	0
3	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	6	5	3	ZAL-O	o	140	15	105	20	2	0	0
4	Podstawy ratownictwa medycznego 2/2	6	1	0	ZAL-O	o	30	10	20	0	2	0	0
5	Seminarium dyplomowe	6	1	0	ZAL-O	o	30	0	10	20	2	0	0
6	Przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego 2 (cz. teoretyczna i cz. praktyczna)	6	3	0	ZAL-O	o	5	0	5	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			17	0	x	x	370	45	265	60	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	6	x	x	370	45	265	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	10	0	10	0	0	0	0
V – PRAKTYKA													
OBSZAR F: PRAKTYKI ZAWODOWE													
1	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	6	3	0	ZAL-O	o	80	0	0	0	2	80	0
2	Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	6	3	0	ZAL-O	o	80	0	0	0	2	80	0

3	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	6	3	0	ZAL-O	o	80	0	0	0	2	80	0
4	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	6	3	0	ZAL-O	o	80	0	0	0	2	80	0
5	Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	6	2	0	ZAL-O	o	40	0	0	0	0	40	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			14	0	x	x	360	0	0	0	8	360	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	360	0	0	0	0	360	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 6			**32**	**6**	**x**	**x**	**755**	**45**	**275**	**75**	**24**	**360**	**0**
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 3 roku studiów			**61**	**16**	**x**	**x**	**1510**	**150**	**620**	**180**	**48**	**560**	**0**

Tabela podsumowująca plan

Lp.	**Nazwa przedmiotu/grupy zajęć**	**Liczba punktów ECTS**	**Punkty ECTS za zajęcia praktyczne**	**Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia**					**praktyka**	**praca dyplomowa**
				ogółem zajęcia dydaktyczne	**wykład**	**ćwiczenia**	**samokształcenie**	**inne**		
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w planie studiów		180	87,00	3608	692	2225	691	150	1200	0
Grupa treści										
I - WYMAGANIA OGÓLNE										
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		0	0	60	0	60	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	0	60	0	60	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
II – PODSTAWOWYCH										
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		35,5	0	926	255	445	226	46	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	0	0	255	445	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH										
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		97	41,00	2610	425	1720	465	78	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	41,00	2610	425	1720	0	26	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		1	0	0	0	40	0	0	0	0
IV - ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA										

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V – PRAKTYKA									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)	46	46	0	0	0	0	26	1200	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)	0	46	0	0	0	0	0	1200	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI – INNE									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)	1,5	0	12	12	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)	0	0	12	12	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)	0	0	0	0	0		0	0	0

I	**Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:**	**Punkty ECTS**	
		Liczba	**%**
Ogółem - plan studiów		180	100
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	135,08	75,04
2	z zakresu nauk podstawowych	20	11,11
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	87,00	48,33
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	1,5	0,84
5	zajęcia do wyboru	3	1,66
6	wymiar praktyk	46,00	25,56
7	zajęcia z wychowania fizycznego	--	--
8	zajęcia z języka obcego	5,00	2,78
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	15,5	8,61
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	127,83	71,02
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	--	--
II	**Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS**	**%**	
1	nauki medyczne	35%	

2	nauki o zdrowiu	65%
Ogółem:		100%